

Scio sen Landlimoj

<http://www.savoir-sans-frontieres.com>

La aventuroj de Anselmo Lanturlup'

iNFORMAĜiKO

Jean-Pierre Petit

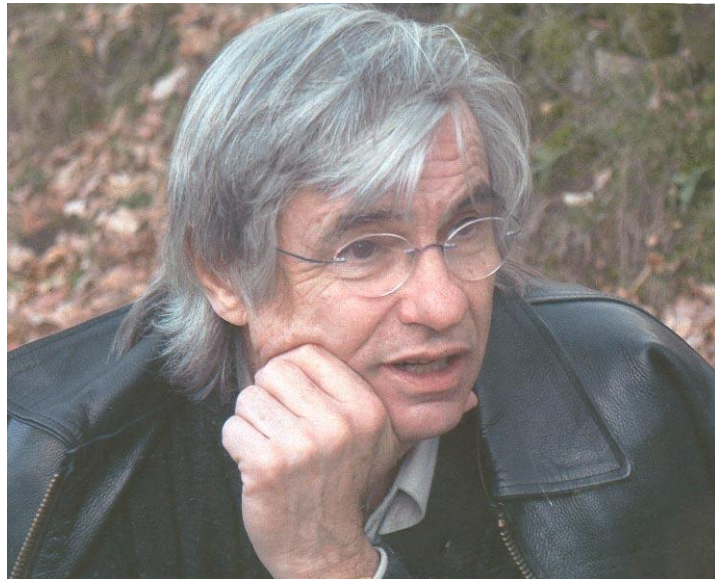
Esperantigita de : Roland Platteau

Savoir sans Frontières

Association Loi de 1901
Villa Jean-Christophe, 206 Chemin de la Montagnère, 84120 France
<http://www.savoir-sans-frontieres.com>

Président : Jean-Pierre Petit

L'asocio Scio sen Landlimoj, fondita kaj prezidata de S-ro Jean-Pierre Petit, astrofizikisto, celas disvastigi sciencan kaj tehnikan konon en kiel eble plej da landoj kaj en kiel eble plej da lingvoj. Tiucele ĉiuj liaj popolsciencaj libroj, verkita en la daŭro de tridek jaroj, kaj aparte la bildstriaĵaj albumoj, kiujn li desegnis, estas nun libere alireblaj. Ĉiu ajn estas nun libera kopii la ĉi-jenan dosieron, ĉu en cifereca formo ĉu kiel presaĵon, kaj disvatiĝi ilin al bibliotekoj, ĉu lernejoj, ĉu universitataj, ĉu asociaj, kies celoj estu samaj kiel tiuj de l'asocio, kondiĉe ke ili ne ricevu monprofiton el tio, kaj ne havu ajnan politikan sektecan aŭ religian karakteron. Tiuj pdf-formataj dosieroj povas ankaŭ esti alŝutitaj en informadikaj retoj de lernejoj kaj universitataj bibliotekoj.

Johano-Petro Petit planas krei multajn aliajn tiajn verkojn, kiujn li disponigos al pli ampleksa legantaro. Eĉ neleĝpovaj homoj povos legi ilin, pro tio ke la skribitaj partoj «parolos» kiam la legantoj suklikos ilin per la komputilo. Tiamaniere estos ebla utiligi tiujn verkojn por helpi al planon de legadinstruo. Aliaj albumoj estos «duligvaj», en tio, ke estos ebla iri de traduko al alia inter elektitaj lingvoj per komputila klicko, kio estos alia maniero disvolvi prilingvajn kapablojn.

Jean-Pierre Petit naskiĝis en 1937. Li kariesis kiel franca scienca esploristo. Li laboris kiel fizikisto pri plasmaj, estris komputadan centron, kreis programojn, publikigis centojn da artikoloj en sciencaj revuoj, pri temoj irantaj de meĥaniko de l'fluaĵoj ĝis teoria kosmologio. Li publikigis pr. tridek librojn, kiuj estis tradukitaj al multaj lingvoj.

La asocion oni povas kontakti ĉe la jena retejo :

<http://savoir-sans-frontieres.com>

Bankaj informoj por Francujo : t.e. Relevé d'Identité Bancaire (RIB) :

Establo	Giĉeto	Bankkonto	N° ŝlosilo RIB
20041	01008	1822226V029	88

Banko : La banque postale
Centre de Marseille
13900 Marseille CEDEX 20
Francujo

Por aliaj landoj : International Bank Account Number (IBAN) :

IBAN
FR 16 20041 01008 1822226V029 88

kaj : Bank Identifier Code (BIC) :

BIC
PSSTFRPPMAR

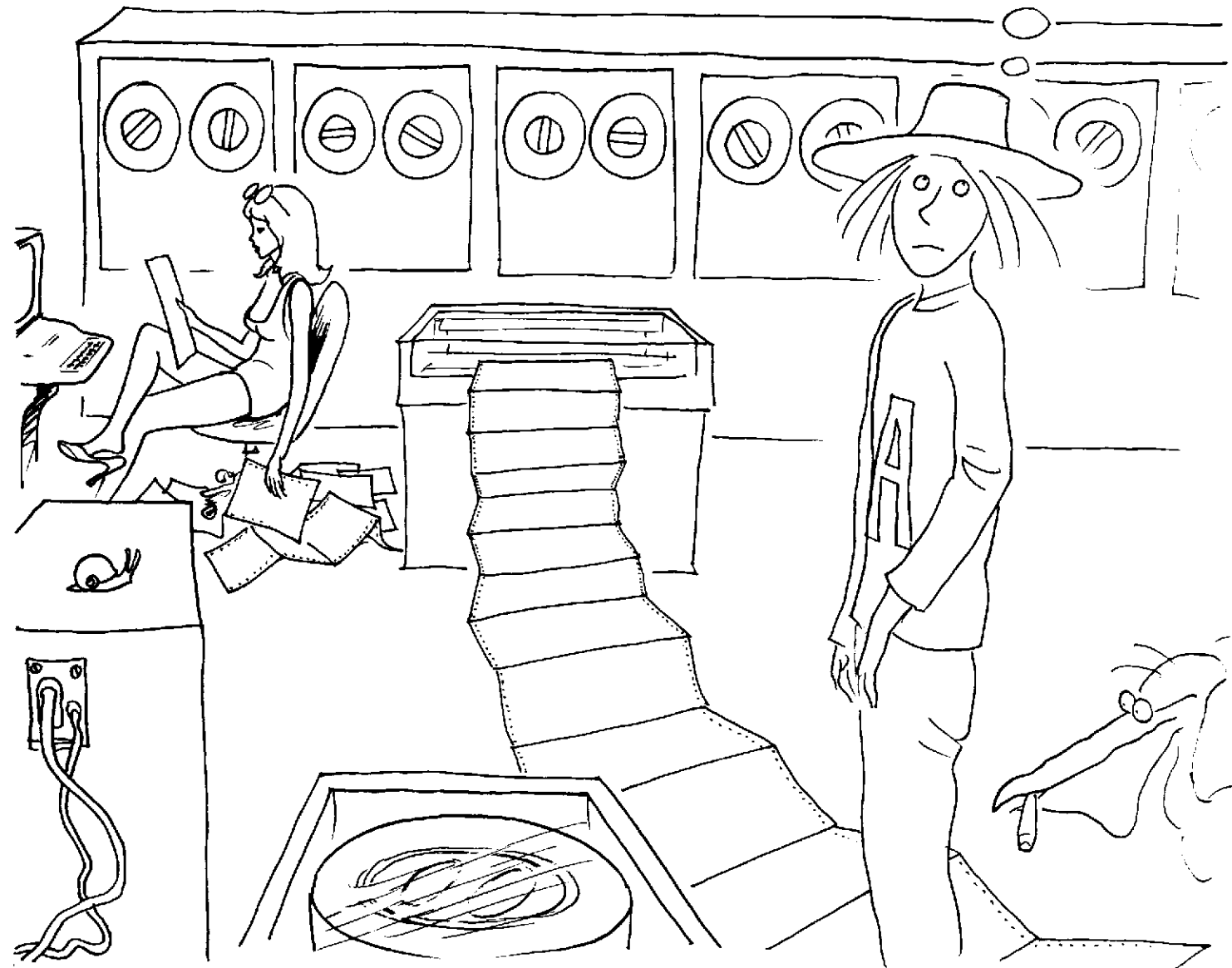
La statusoj de la asocio (en la franca) disponeblas ĉe lia retejo. Ties librotenado legeblas enrete, en reala tempo. La asocio deprenas el tiuj donacoj nenioman sumon, krom la kostoj pro bankaj servoj, cele al tio, ke la sumoj pagitaj al la tradukintoj estus netaj.

La asocio pagas salajron al neniuj el siaj anoj, kiuj ĉiuj estas volontuloj. Tiuj pagas mem la funkciigajn kostojn, mastrumadon de la retejo, kiuj ne estas elportataj de la asocio.

Tial vi povas esti certaj, pri tiuspeca "homama kultura agado" ke, kiu ajn estus la sumo, kiun vi donas, tiu ĉi estos 100% uzita por pagi la tradukintojn.

Ni enretigas meznombro po deko da novaj tradukoj en monato.

ĈION, KION VI VOLUS SCII PRI INFORMADIKO NENIAM AŬDACINTE ĜIN DEMANDI

Sofio, kie ni estas ?

mmm ...
momenton mi petas ...
en kalkulestablo

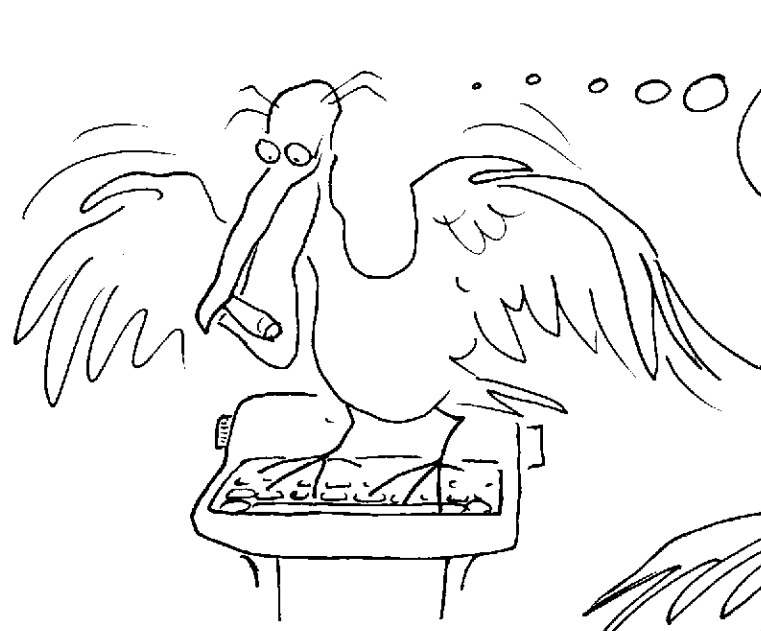

Sed kion vi kalkulas ?

Mi ... vidu ... 'stus tro
komplika por klarigi ...
mi kalkulas ... kaj fino !

Ni ekzamenu
tion pli detale ...

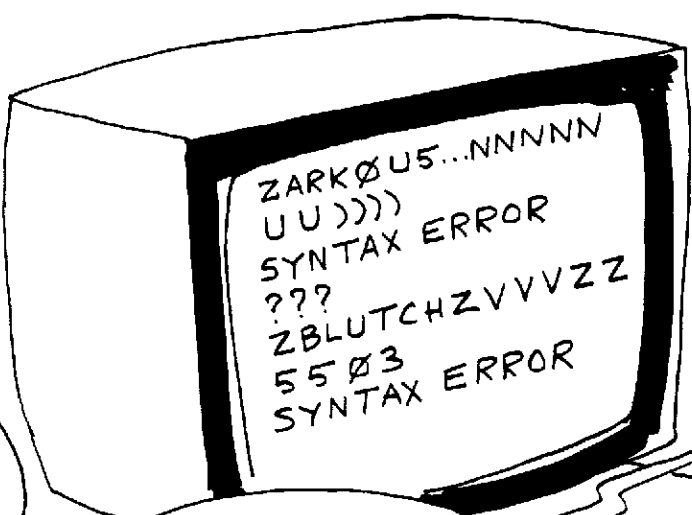

Kiom amuzaj ĉi tiuj koloraj klavoj!

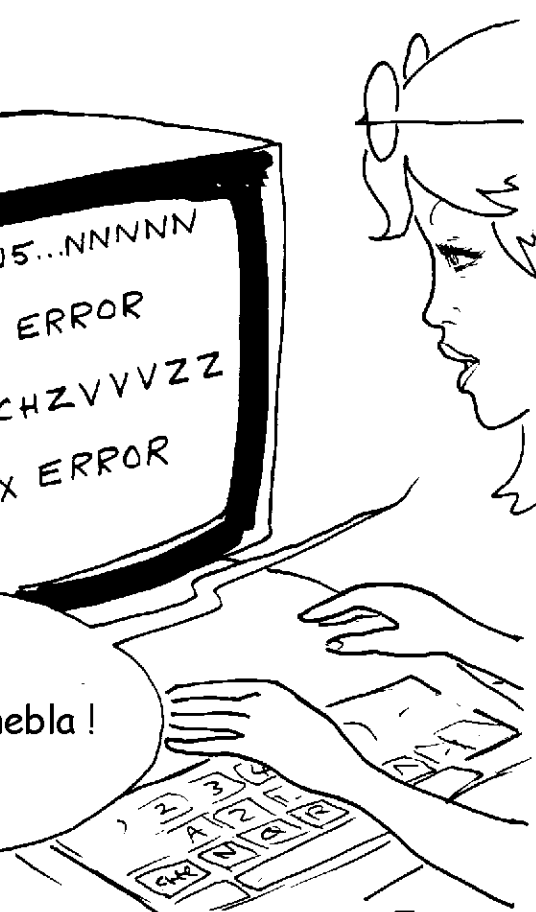
Al kio ili povas utili?

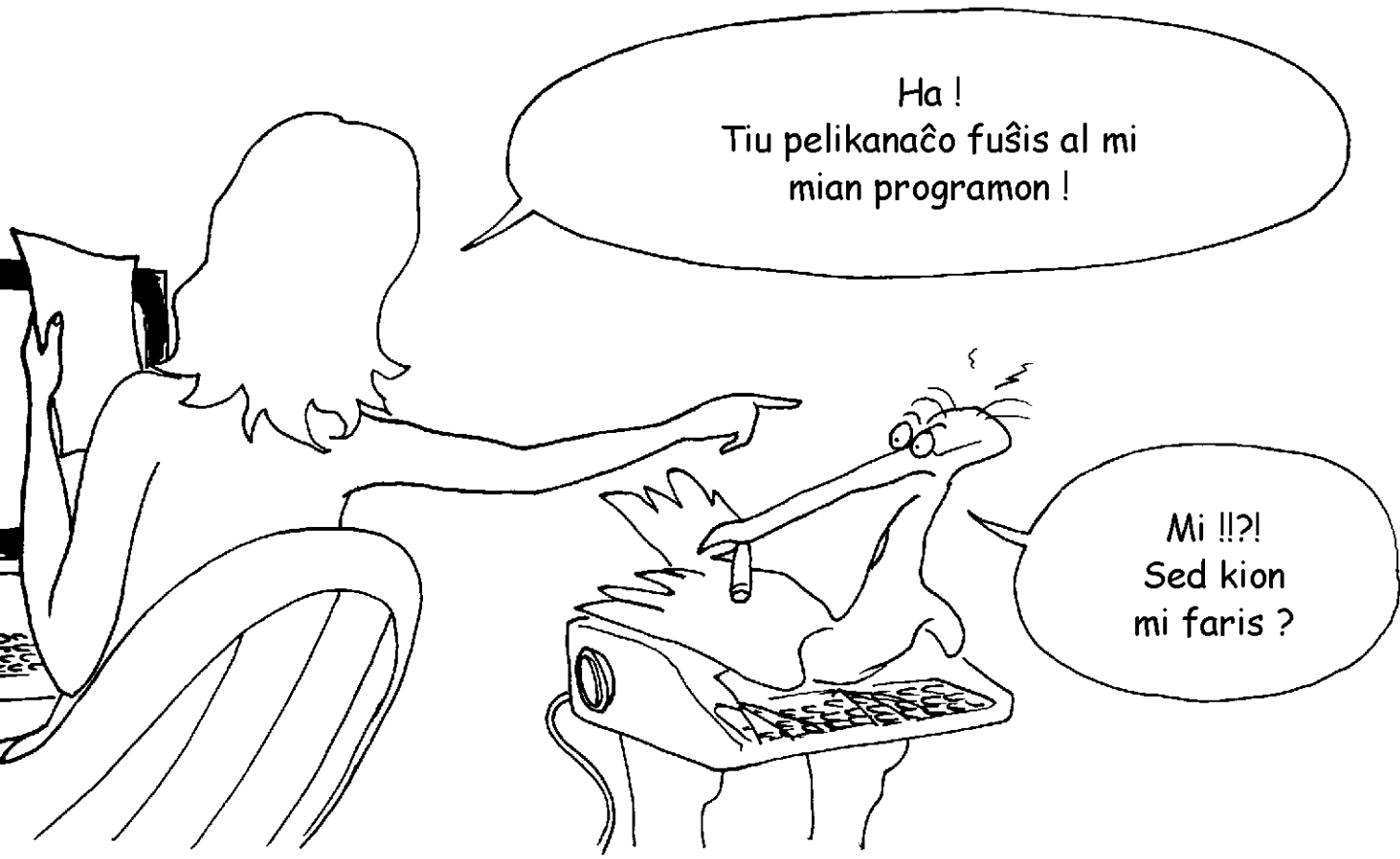

Sed ...
kio 'stas
tiu galimatio !?!

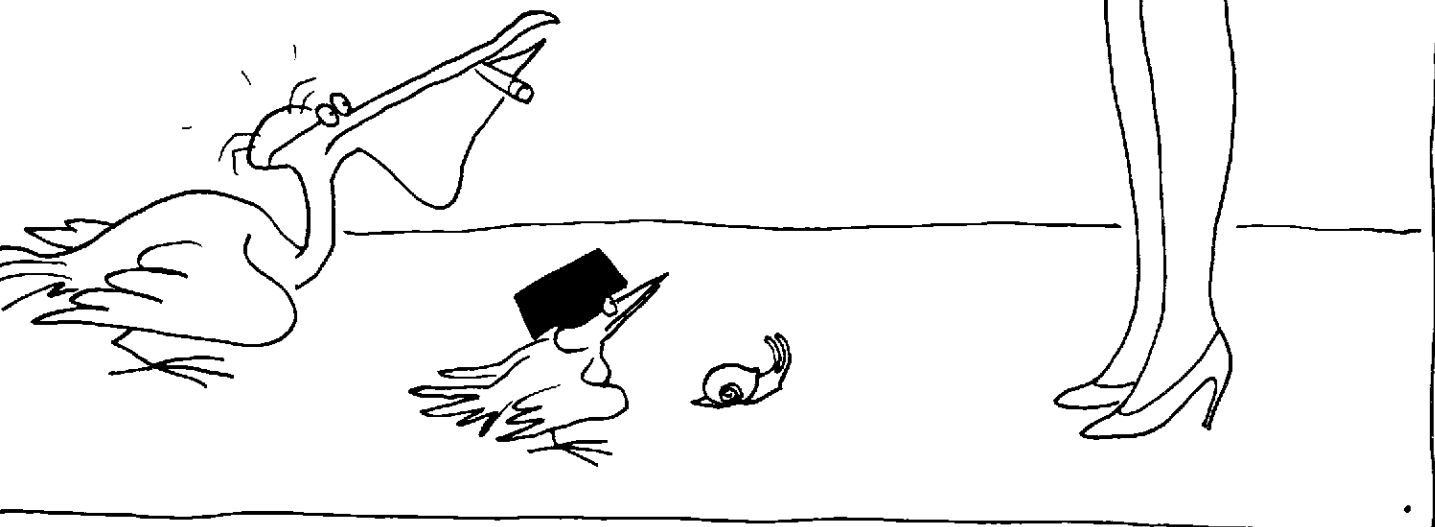

Tute nekomprenebla!

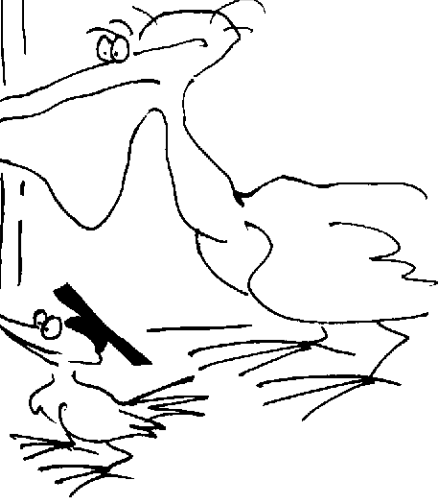
Aŭskultu, bestcĵoj, mi havas laboron por fini.
Dum tiu tempo promenu, vizitu la establön.
Sed mi petegas vin, tuŝu al nenio, ĉu bone ?

Aj aj aj!
Kiom komplikas! ...

KOMPUTILO
UZOINSTRUKCIO

C7 - Df

Tamen malpli ol oni kredus,
aŭdu : Por ludi kun la komputilo,
vi donu al ĝi KOMANDOJN

Ekzemple ...

... kiujn oni tajpas sur
tiuspecaj klavaroj

KOMPUTILO
UZOINSTRUKCIO

... Por eniri en la komputilon, oni devas tajpi A B R A K A D A B R O,
poste premi la klavon kun surskribo RETURN

Vidu, Sofio
momente forestas.

Min trafas
malbona
antaŭsento

Estus pli bone,
atendi, ke ŝi revenu, ne ?

Sofio ja diris,
ke ni tute nenion tuŝu !

Sofio ...
ŝi estas malproksime.
Kaj kial ni estu devigataj
ĉion diri al ŝi ?

A.B.R.A.K.A.D.A.B.R.O.

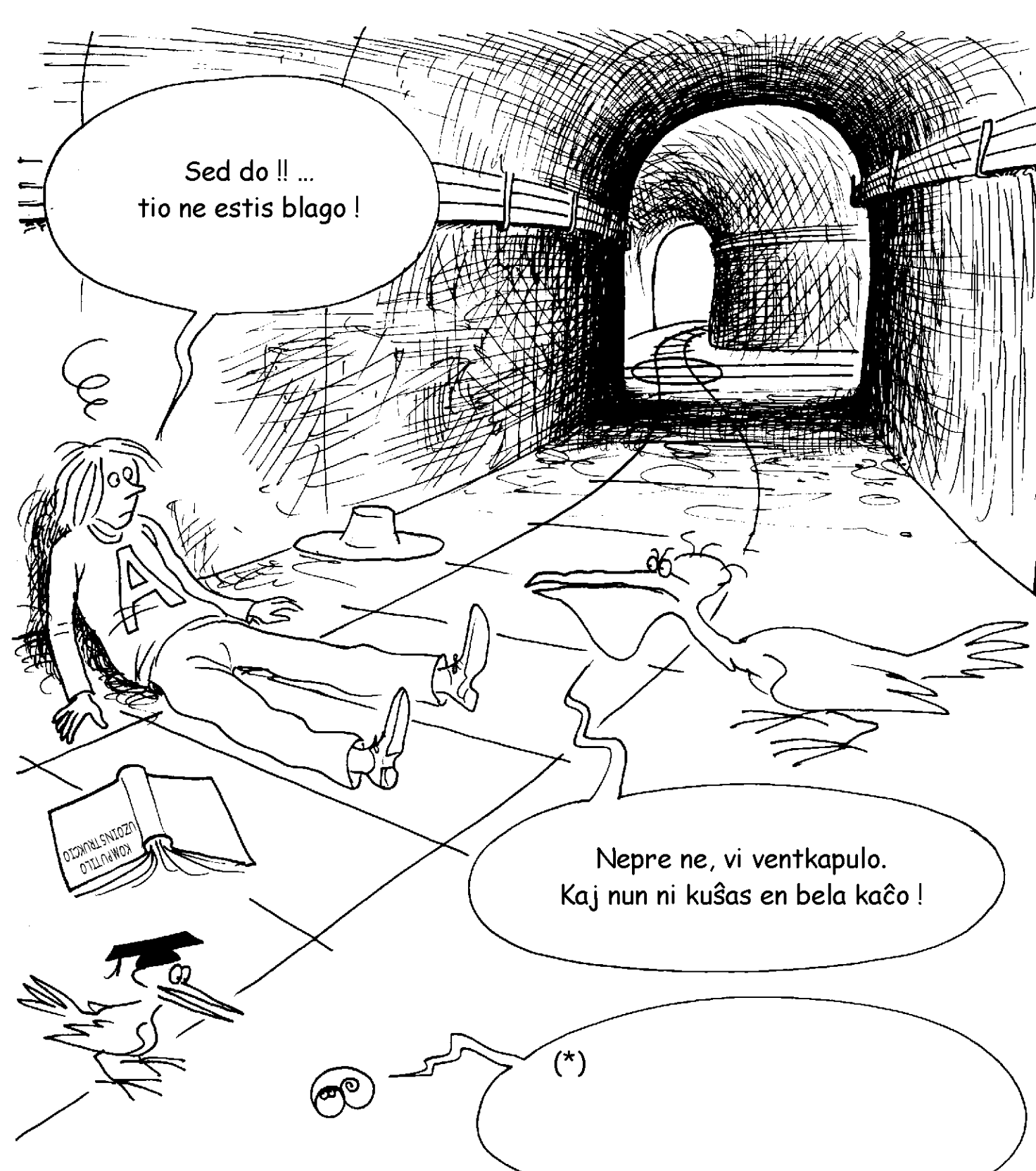
Peĉ!
Tio ne prosperas!

Ha ja ... la komputilo plenumas
KOMANDON, nur se oni premas
la klavon RETURN.

... klavo RETURN ...
kie ĝi sidas? ...
Ha jen ĝi!

BLAT!

KOMPUTILO
UZINSTRAKCIO

Sed do !! ...
tio ne estis blago !

Nepre ne, vi ventkapulo.
Kaj nun ni kuŝas en bela kaĉo !

(*)

(*) La tekston de tiu ĉi veziko ni lasas imagi al nia leguntoj

N.B. : NUR CERTAJ KOMPUTILOJ POSEDAS LA KOMANDON « ABRAKADABRO ». EN KAZO DE NEINFORMO ESTAS KONSILINDE NE PROVI ĜIN.

Atentu !
Mi aũdas bruon

BLAT
BLAT
BLAT

Mi !

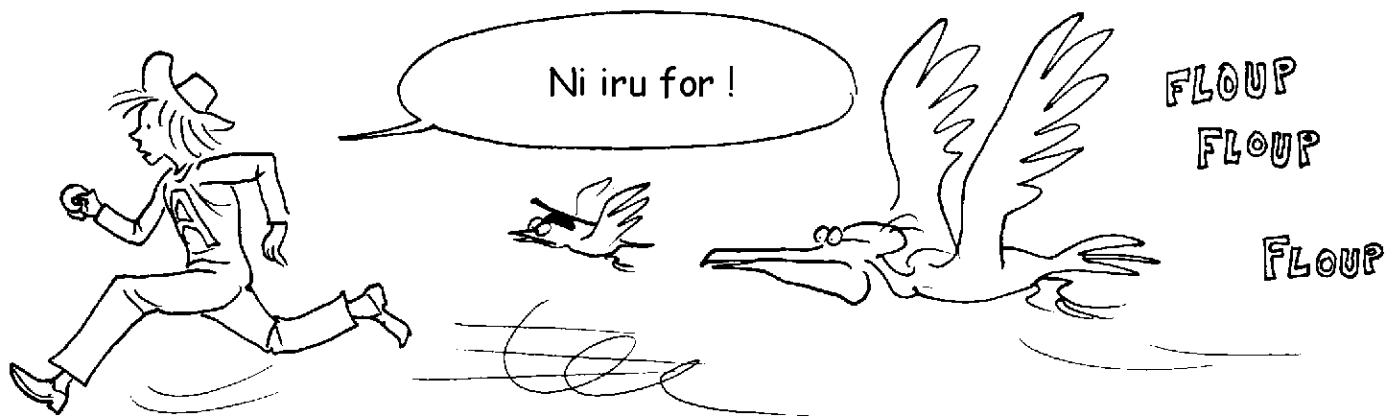
Tirezio
venu çî tien !

Diable,
mi malfruas ...

Kiu 'stas
tiu ul' ?

Mi !

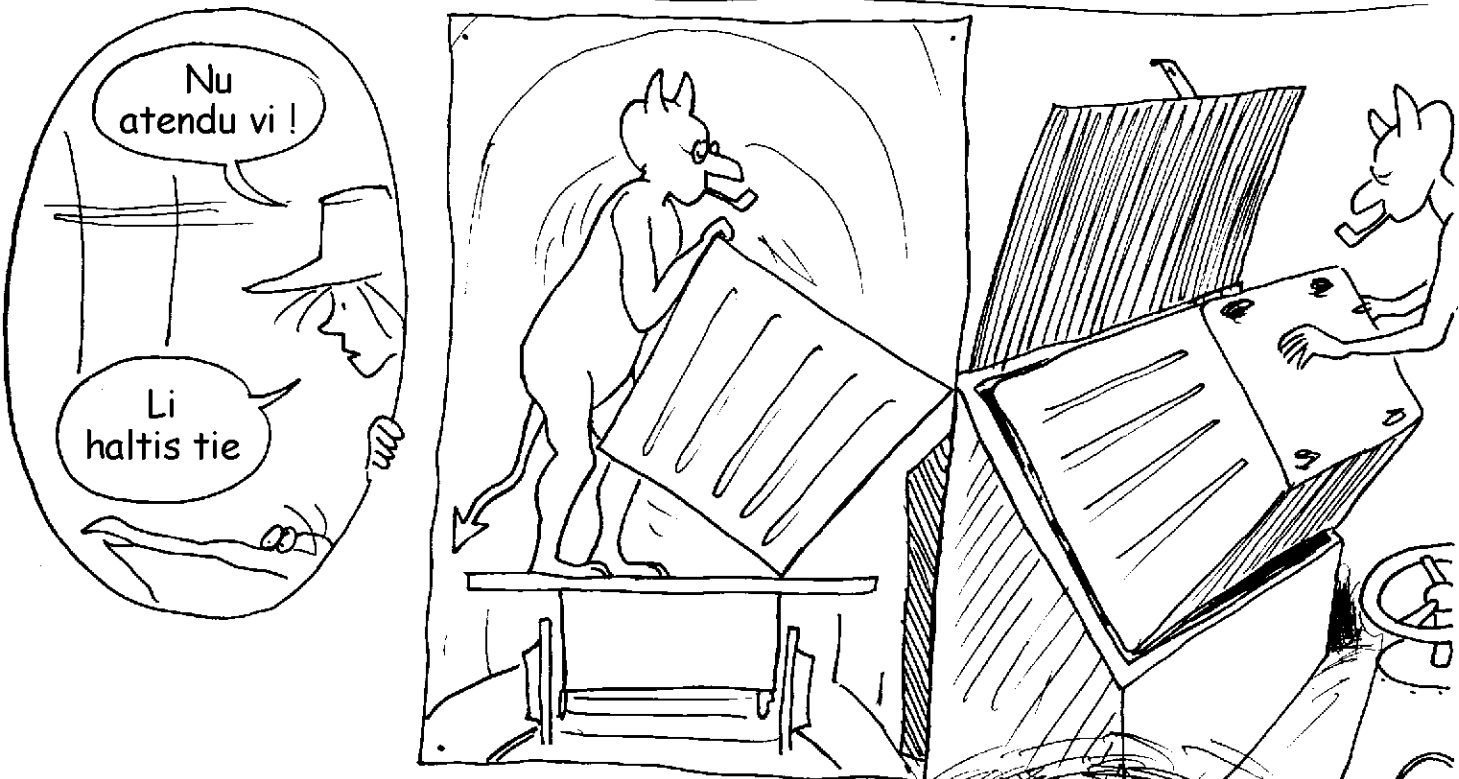
Diablo min
prenu, se mi
scias tion.

Ni iru for !

FLOUP
FLOUP

FLOUP

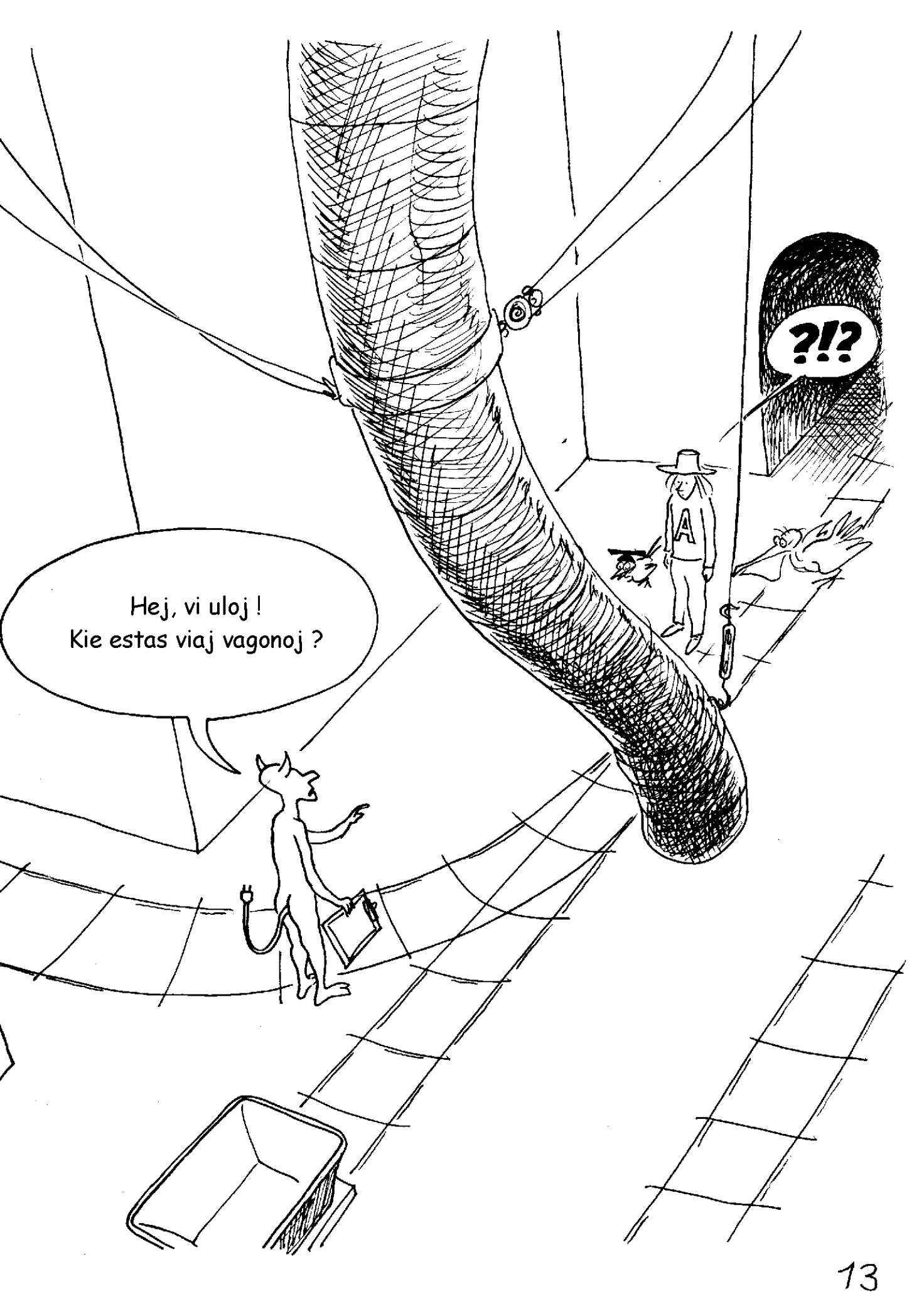

Nu
atendu vi !

Li
haltis tie

Kio estas tiuj fakoj ?

Hej, vi vidu
tien ĉi !

Hej, vi uloj!
Kie estas viaj vagonoj?

?!?

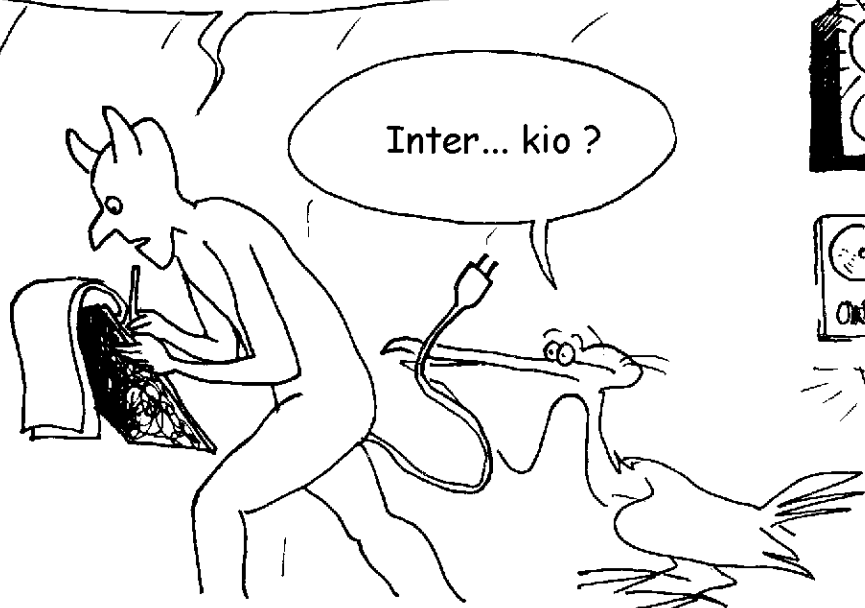
Mi neniel vidas
vin en mia programo.
Diable, kia kaĉo hodiaŭ !

Ni venas
de la ekstero.

Jes, kaj se vi povus
indiki al ni rimedon
por reiri eksteren ..

Kun ĉiuj tiuj interfacoj,
kiuj kreigās senĉese, kredis min sinjoro,
mi eĉ ne retrovas min.

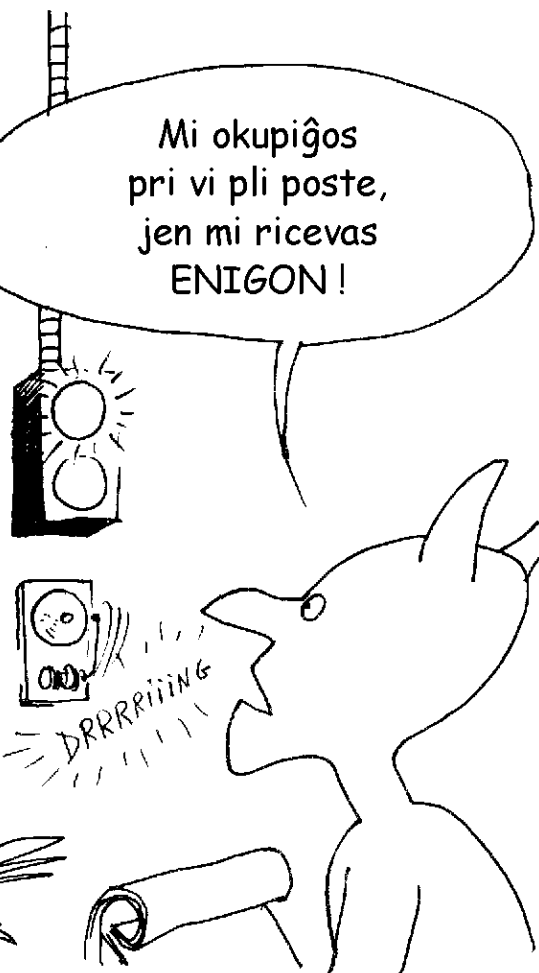

Inter... kio ?

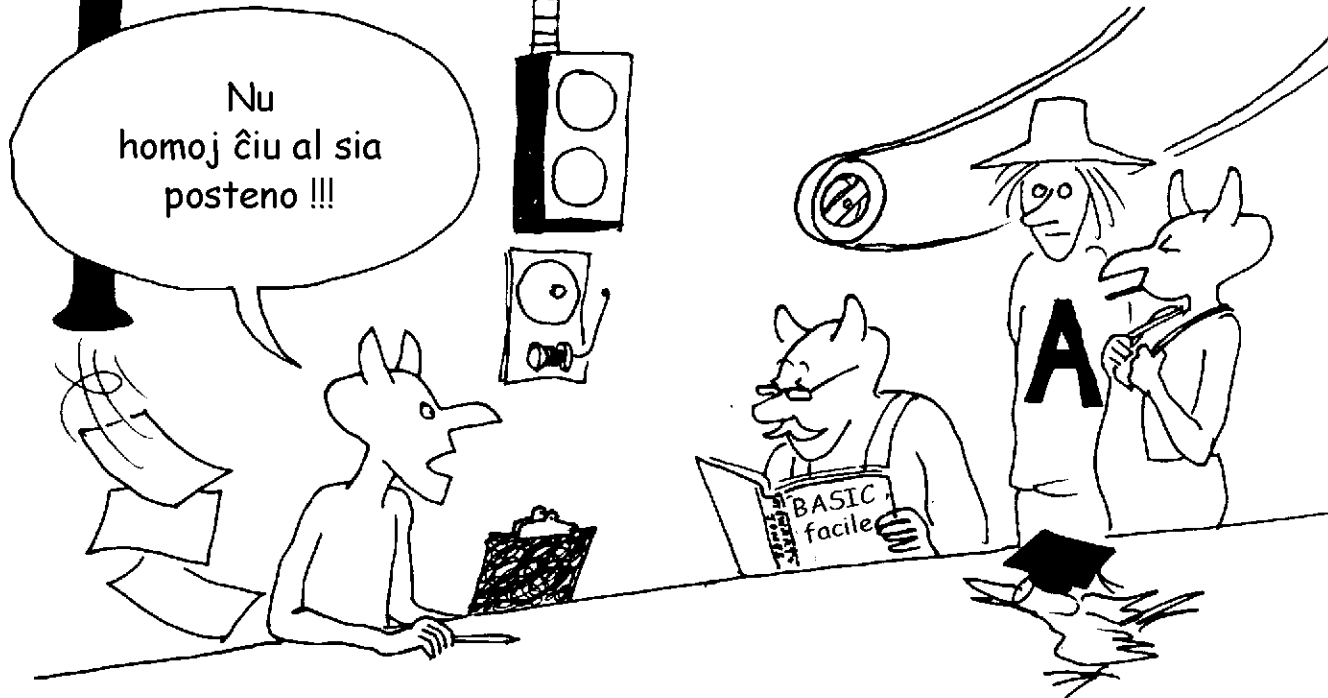
La ekstero ?
Tio devas esti
nova sekcio ...

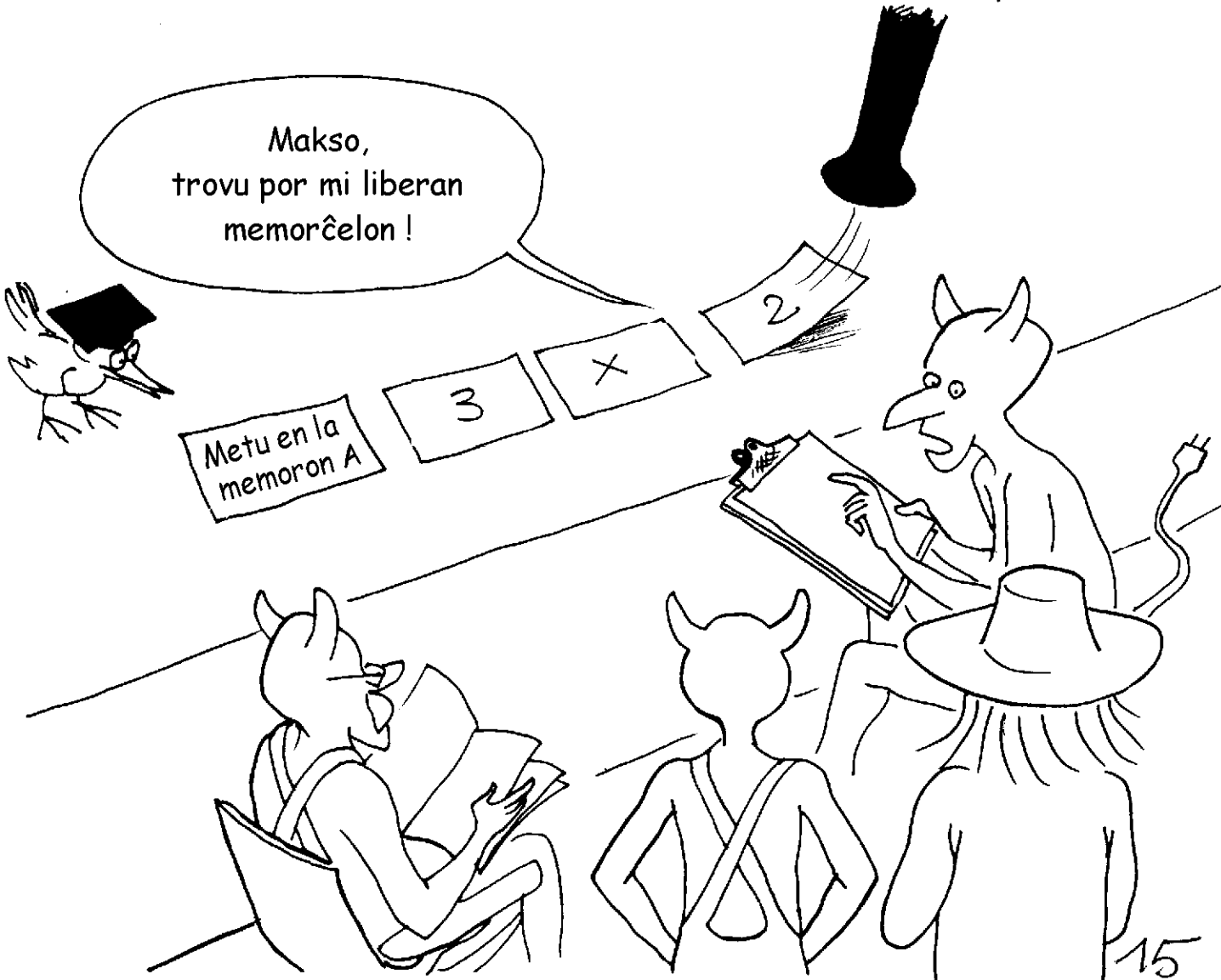
Mi okupiĝos
pri vi pli poste,
jen mi ricevas
ENIGON!

Nu
homoj ĉiu al sia
posteno !!!

Makso,
trovu por mi liberan
memorĉelon !

Metu en la
memoron A

3 +

2

Joĉjo, traduku
tion al duuma kodo !

Kaj voku
por mi la multiplikadulojn,
rapide !

Nu do, kion diras
la ĈEFMEMORO ?

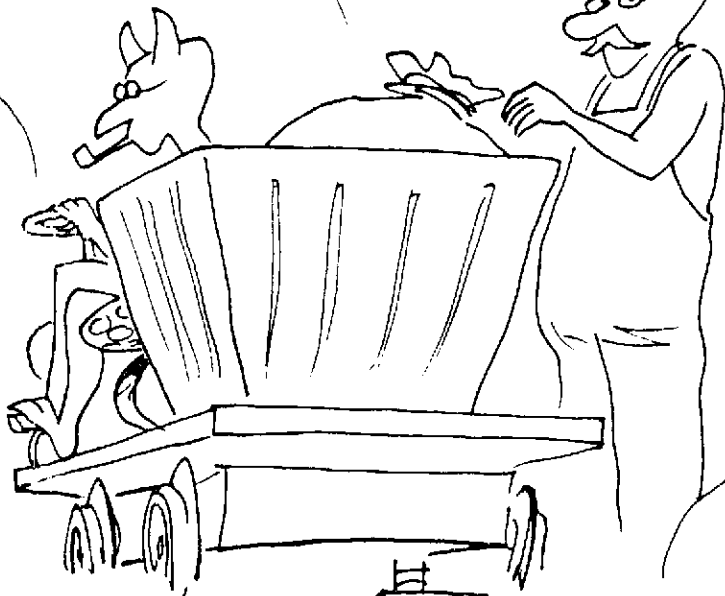
Neniu problemo,
estas loko. Ili rezervas
MEMORADRESON

La multipliko ?

Pretaj !

Leon' pretas ?
Sendu la BUSON !

Nu ?

Farite ...

KLIK

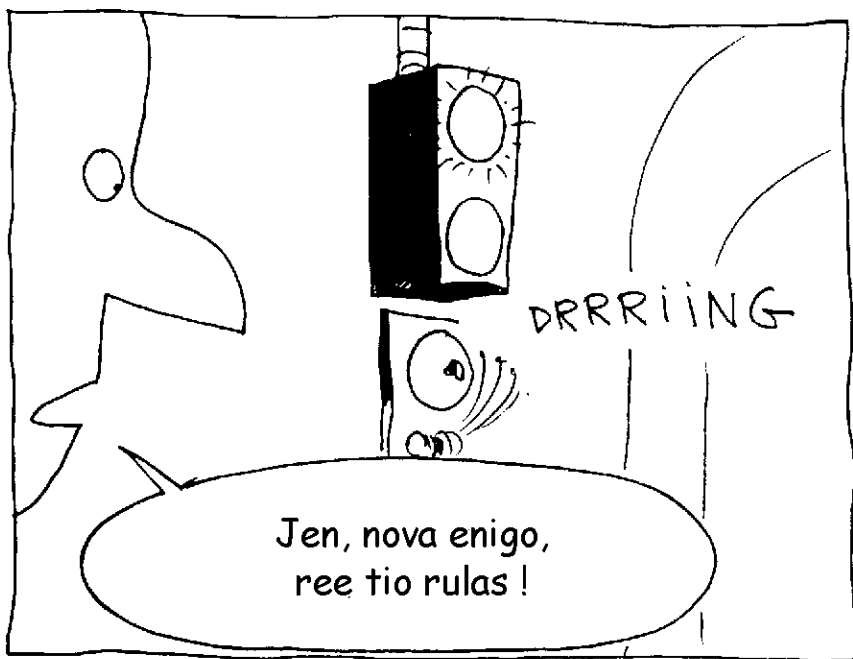

Kvar mikroskundoj,
ne malbonas ...

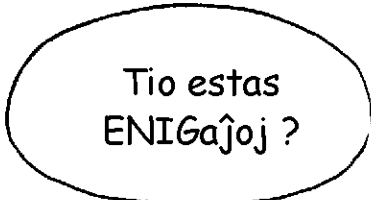
Sed tio povus esti pli bone !

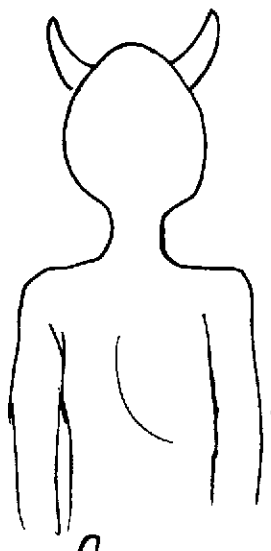
Jen, nova enigo, ree tio rulas !

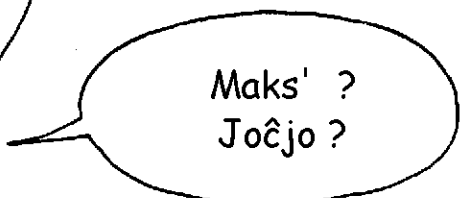
Ĉe la avangarda paflinio kunuloj !

Tio estas ENIGaĵoj ?

Aldonu al la enteno de la memoro A

Maks' ?
Joĉjo ?

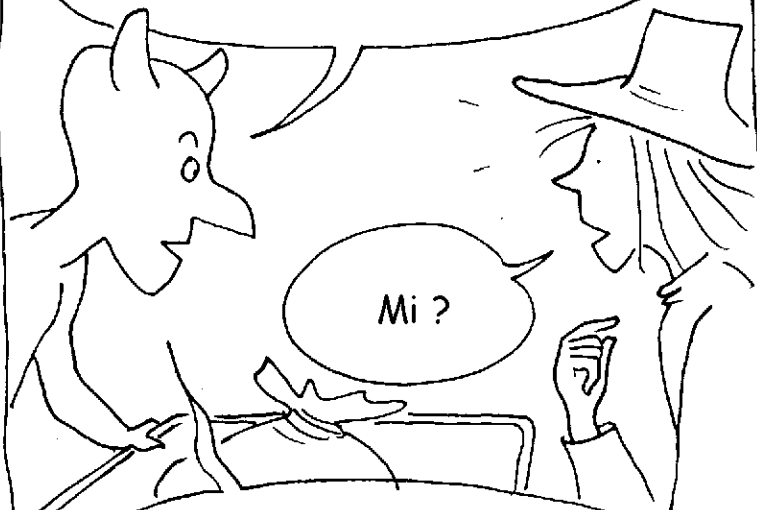

Pretaj !

Leono ?
Kie kuŝas Leono ?!
Dum maksimuma urĝo !

Kion vi umas
senfare ? Ek al la laboro !
Adicio farendas !

Mi ?

Jes VI .
Videblas, ke vi estas novulo !

Veturu, veturu, diable !
Dumtempe sekundoj rulas !

Nenio por
fumi ĉi tie ...

Diable ...
kiel oni kluĉas la
unuan rapidumon ?

Aj aj aj, kiom tio veturas rapide !!!

iiiiii

... Kvadratigo ...
Divido ... ne etas tio !

DIVIDO

x^2

Hej !!

mi !!

Adicio ! .... ŝajnas,
ke estas tie ...

Nu, CIMO,
ili dungas iun
ajn nun !

Jes !

iiiiii

Be... mi venas
por adicio, kaj ....

Adicio ?

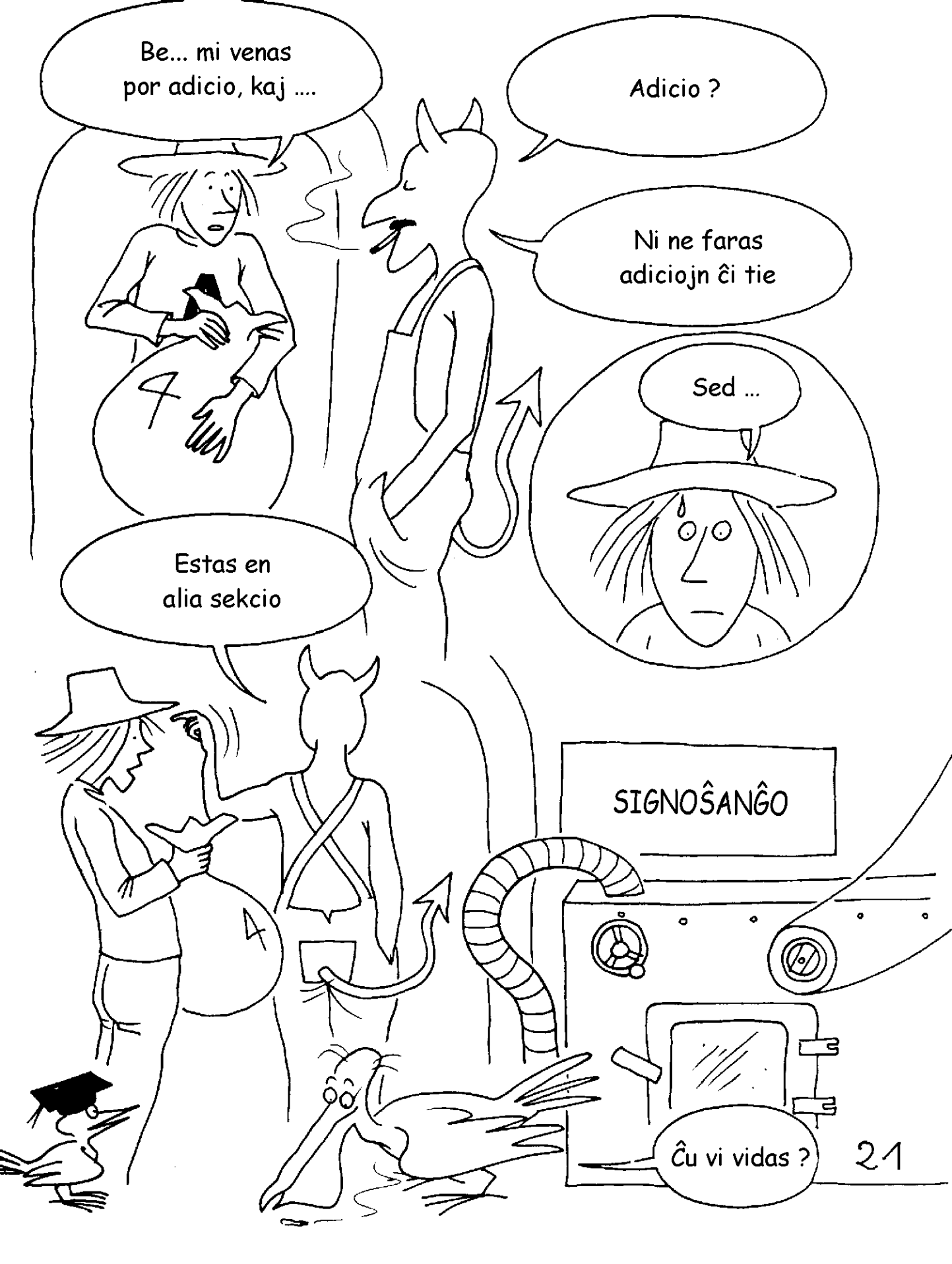
Ni ne faras
adiciojn ĉi tie

Sed ...

Estas en
alia sekcio

SIGNOŜANĜO

Ĉu vi vidas ?

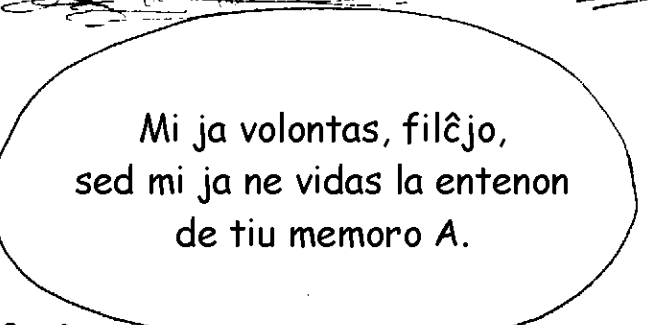

Haa, 'stas ĉi tie

ADICIO

Peĉ estas
blonda tabako!

Mi ja voluntas, filĉjo,
sed mi ja ne vidas la entenon
de tiu memoro A.

Ŝajnas,
ke vi forgesis ĝin en
la ĈEFMEMORO

Mi ... pardonu ... bonan tagon ...
endus aldoni ĉi tion al enteno
de la memoro A

Be ...

ĈEFMEMORO

Jen ni
alvenis

Bon'tagon,
mi dezirus la entenon
de la memoro A

Vi volas diri
kopion paĉjo !

Mi ne rajtas doni entenojn,
nur kopiojn.

Jen

Iuj MEMORĈELOJ
havas etikedojn kaj aliajn estas blankaj.
Kial ?

He ! Ili estas memoradreso,
kiuj ne jam estas disponigitaj.

Ko tio signifas ?

Tio signifas,
ke ĉar estas nenio ene, ni ne metas
ion sur la etikedo, stultulo !

Videblas, ke vi estas novulo !

Bone, nun ree
iri al adicioservo nun

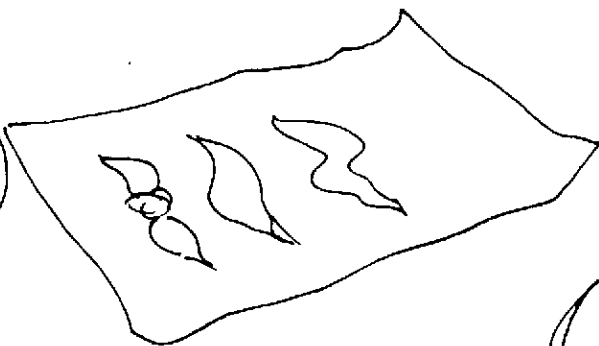
Kia odiseado !

Se ni rigardus pri kio
estas en tiuj sakoj ?

Jen alia afero !!

La sako « 4 » entenas laŭvice :
nodita poŝtuko kaj du sinsekvaj poŝtukoj nenoditaj.

Kaj la sako « A »
entenas laŭvice : du poŝtukoj noditaj
kaj unu poŝtuko ne nodita.

Kion ili faras do kun
ĉiuj tiuj poŝtukoj ?!

Kaj do ?

Tio estas duuma kodoprezento.
Mi vidis, kiel ili faris tion antaŭ
tempo. La poŝtuko nenodita
signigas NUL kaj la nodita
postuko signifas UNU.

Simplas : Kiam vi nombras, vi skribas UNU = 1, DU = 2, TRI = 3, KVAR = 4,
KVIN = 5, SES = 6, SEP = 7, OK = 8, NAŬ = 9, kaj poste, por ricevi DEK
1 kaj 0 kune. Poste por DEK UNU 11, DEK DU estas 12, k.s. ...

Tio estas tiel, ĉar vi donis al vi DEK SIGNOJN
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 0 por kodi la nombrojn.

 = $\emptyset$ = NUL
 = 1 = UNU

Sed supozu nun, ke vi
disponas nur DU SIGNOJN
anstataŭ DEK, kaj ke signoj
estas $\emptyset$ kaj 1 (*). Anstataŭ kodi
per DEKUMO, vi kodos
per DUUMO.

Sed nun
mi estas blokata !

(*) en informadiko, nul estas kodita $\emptyset$.

Nepre ne!
Kiam vi alvenas al du, vi skribas 10

... Do tri skribiĝos 11.
Sed kion mi povas
fari poste?!?

Skorzonero! ...
ĉu mi eble
komprenas ...

Hej!
Vi iras plu.

Do la enteno
de A estas ses,
tio estas la rezulto de
la operacio antaŭtempa:
 2×3

Laŭ mia opino
estas artifiko ie ...

	= 0 = NUL
	= 1 = UNU
	= 10 = DU
	= 11 = TRI
	= 100 = KVAR
	= 101 = KVIN
	= 110 = SES
	= 111 = SEP
	= 1000 = OK

kotopo ...

Sed ... kial ne konservi
la kodoprezenton dekuman ?

Ĉar en la komputilo
ili scipovas fari nur duumajn
operacojn.

ADICIO

Hej, haltigu la BUSon.
Ni realvenis al adicioservo !

Hmm, ni vidu ...
 $11\emptyset + 1\emptyset\emptyset = ?$

La elementaj operacoj estas :

$$\emptyset + \emptyset = \emptyset$$

$$\emptyset + 1 = 1 + \emptyset = 1$$

$$\text{kaj } 1 + 1 = 1\emptyset$$

(tio estas, ke oni ricevis
ŜOVENDAN NOMBRON 1)

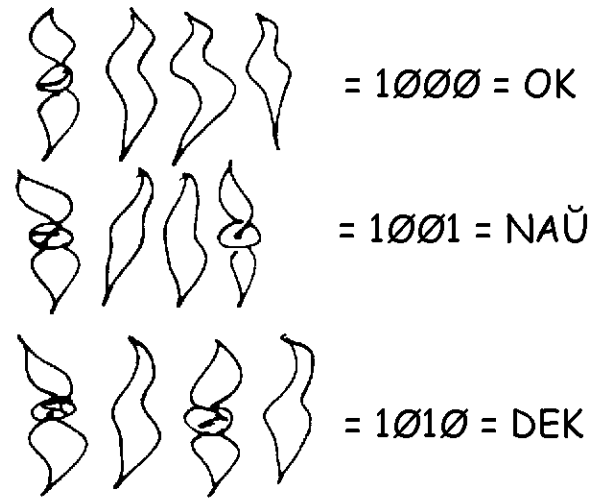
Diable...

Nul plus nul : nul
Nul plu unu : unu
Unu plus unu : mi metas nul
kaj ŝovas unu, poste
mi metas unu.

$$\begin{array}{r} 1\emptyset\emptyset \\ + 11\emptyset \\ \hline 1\emptyset1\emptyset \end{array}$$

Pluigante la tabelon de la paĝo 28
tio rezultigas DEK

Estas mistero
ie, certas ...

Karega S-ro Tirezio,
ĉio tio estas ege simpla,
se vi bonvolos konsenti
al mi minuton da atento ...

Mi !

Ho, vidu, kion tio valoras,
tio ne estas mia afero.
Al ĉiu sia laboro. Mi entenejigas en
la memoron kaj disponigas kopiojn.
Le cetero ne koncernas min...

Tirezio vi estas
nenio alia ol sencerbulo !

Kaj ni metas DEK
en la memoron A !

Mi volas foriri !

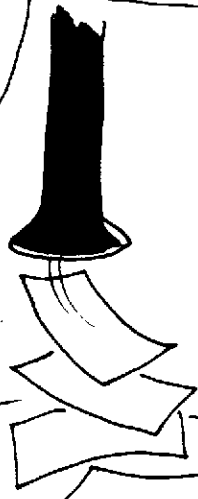
Sed kion vi faris dum tiom da tempo ?!?
La tuta kalkulĉeno restis blokata pro vi.

Tio tute ne taŭgas !
Mi ne scias el kie vi venas, sed vi
fuŝas la tutan laboron ĉi tie.

Anselmo ne revenas. Atendante pri
li mi verkos mallongan PROGRAMON.
Ni komencu per enigi la DATUMOJN ...

BLUĈ

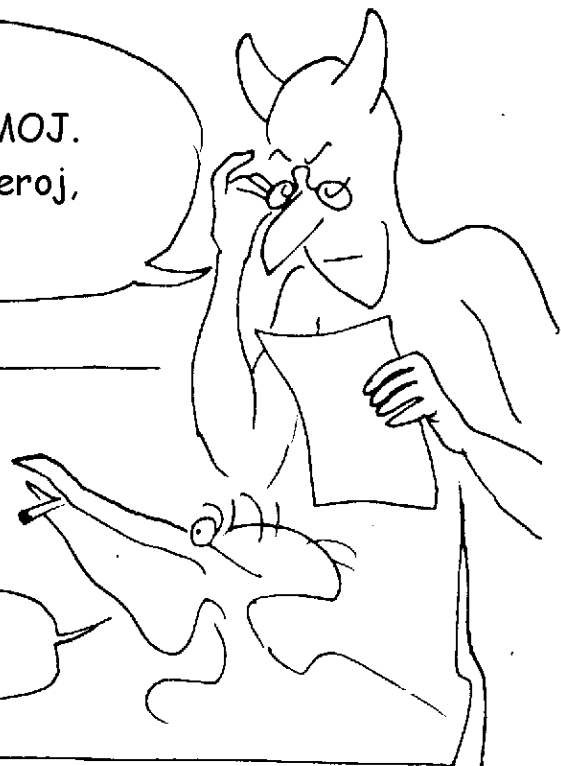
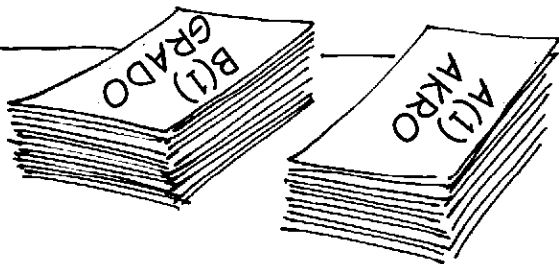

Aj aj aj
tio venas ree !
Kaj havas mi neniun
disponeblan.

Kion ŝi
denove faradas ?

Bone. Vi iru al la ĉefmemoro.
Vi estas konservonta du seriojn da DATUMOJ.
Ĉiu elemento de la serioj estas ĉeno da literoj,
tio estas vorto.

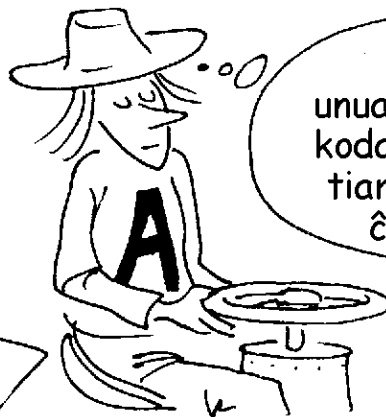

Oni povas konservi vortojn ?

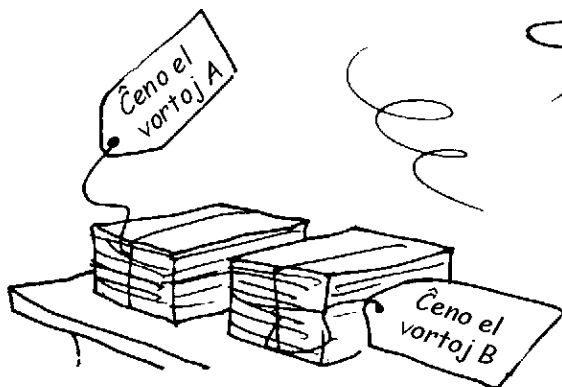
Kompreneble oni povas konservi vortojn !
Unue oni ilin kodas dekume, poste tiun nombron oni tradukas al duuma bazo.

La datumoj estas du pakaĵoj da tricentvortoj.
Ni nombros la unuajn laŭ $A(1), A(2), A(3), \dots, A(300)$,
kaj la lastajn laŭ $B(1), B(2), B(3), \dots, B(300)$.

Ho, kune kun tio, vi pensu igi REZERVI
por mi dufoje tricent memorĉelojn.

Bone, mi unuavice vizitos la kodadoservon, kaj tiam rekten al la ĉefmemoro.

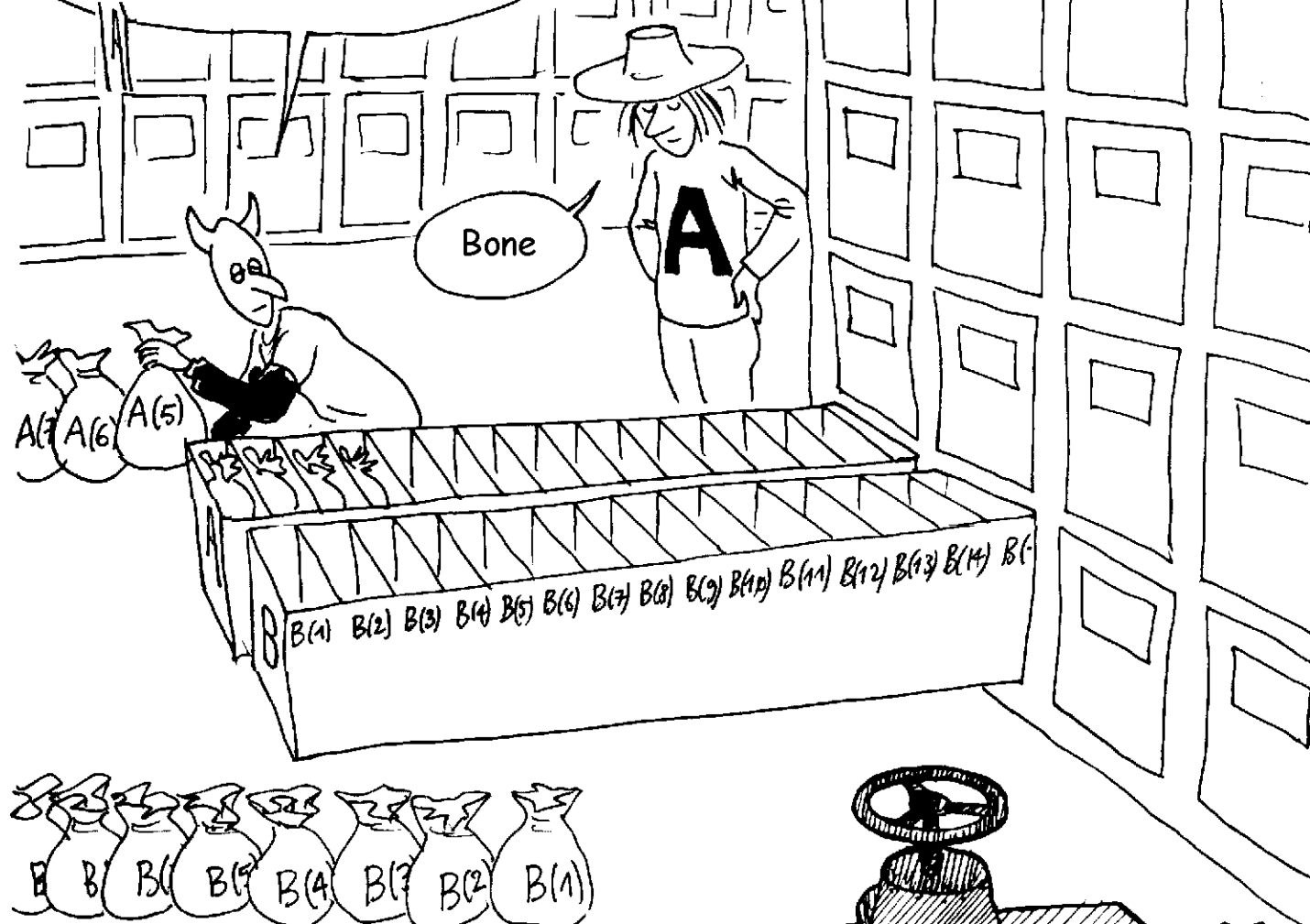

Ne perdu la tempon legante !

KODOGENERILO

MANIULO, MANCIO, MORFA ...
Kio estas tiu ĵargono ?

Venu, por iri pli rapide
vi loku la ĉenon B,
mi prenos la A

Bone

A(7) A(6) A(5)

B(1) B(2) B(3) B(4) B(5) B(6) B(7) B(8) B(9) B(10) B(11) B(12) B(13) B(14) B(15)

B B B(1) B(2) B(3) B(4) B(5) B(6)

DIALOGA
REĜIMO

SCRRRR

Kie li
denove gapaĉas
la novulo ?

Konservi
programon

KLONK!

Skorzonero !
Jen PROGRAMO.

1 doni al N
la valoron unu

Jen la unua KOMANDO
de la PROGRAMO

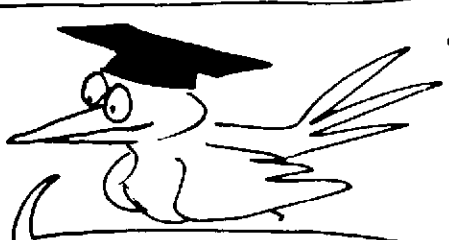
Ne diom ŭapide !

Kion vi faras ?

A

Mi estas ordiganta la LISTON
de la KOMANDOJ de la PROGRAMO,
kiu ĵus alvenis. Ĉar, kompreneble,
tio ne alvenas en la ĝusta sinsekvo

Alidirite li faras
PRINTAĴON de la programo

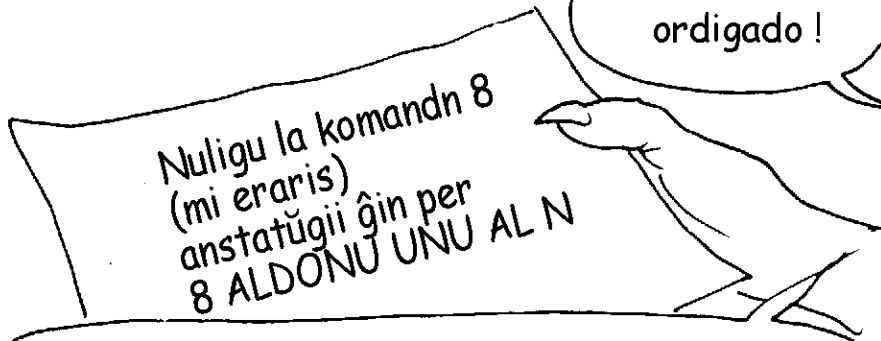
Bone, 'stas farite !

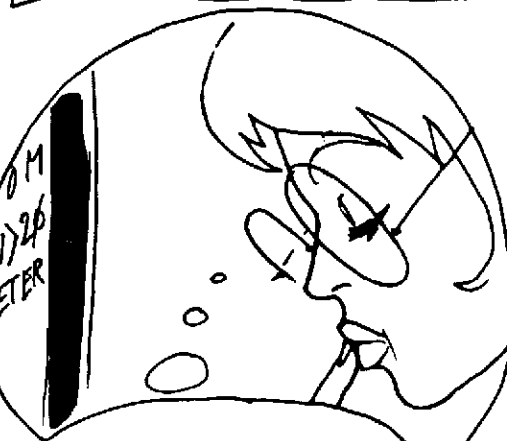
Fek ! plia

Ŝi iĝas laca tie supre.

Reerefarenda
ordigado !

Nuligu la komandn 8
(mi eraris)
anstataŭgii ĝin per
8 ALDONU UNU AL N

Peĉ,
mi pliafoje eraris !

Aĥ tiuj SENCIMIGOJ DE LA PROGRAMO,
vi ne povas scii kiom tio estas fortostreĉa
por la deĵorantoj.

Kion ili faraĉas ?
damne !

Ĉu al vi plaĉus
bombono ?

Bone ...
mi pluiras ...

Be - Ne,
dankon !

Estus pli bone klarigi al mi
pri kio estas tiu stranga fararo

PROGRAMO estas iel kiel kuirrecepto,
kies ingrediencoj estas la DATUMOJ.

Ĝi konsistas el KOMANDOJ, kiuj estas
numeritaj kaj vicigitaj laŭ kreska ordigo.

Kiam mi ricevos la ordonon efektivi
la PROGRAMON, mi plenumos la komandojn
de tiu vico, unu post la alia.

Kaj dum vi atendas ?

Ĝi restas konservata
en la PROGRAMOMEMORO

Estis do tio,
tiu aĵo, kiun vi kunportis
daŭre ĉien.

Kion do ŝi ja povis elpensi ?

PLENUMADO DE LA PROGRAMO

ELONG!

Aj aj aj, redonu ĝin al mi. Ni devas plenumi la programon tuj.

Bone, generu memorĉelon, kiun vi nomos N, kaj vi valorizu ĝin al UNU.

Ne baraktu, mi konas la vojon.

LA PROGRAMO DE SOFIO

1 DONI AL N
LA VALORON UNU

2 DONI AL I VALORON
HAZARDAN INTER 1 KAJ 300

3 DONI AL J VALORON
HAZARDAN INTER 1 KAJ 300

4 PRENI A(I), t.e. LA I-a
VORTO EN LA LISTO A

5 PRENI B(J), t.e. LA J-a
VORTO EN LA LISTO B

6 FORMI (per KROĈO)
 $M=A(I) + B(J)$

7 PRESI N

8 SUR UNU SAMA LINIO
PRESI SPACETON KAJ LA
VORTON M

9 ALDONI 1 AL N

10 SE $N > 20$ TIAM HALTI.
ALIE IRI AL 2

Poste vi iru al la HAZARDO-servo
por plenumi la komandojn 2 kaj 3.

Kion mi povas fari
por via plaĉo, estimata
Sinjoro?

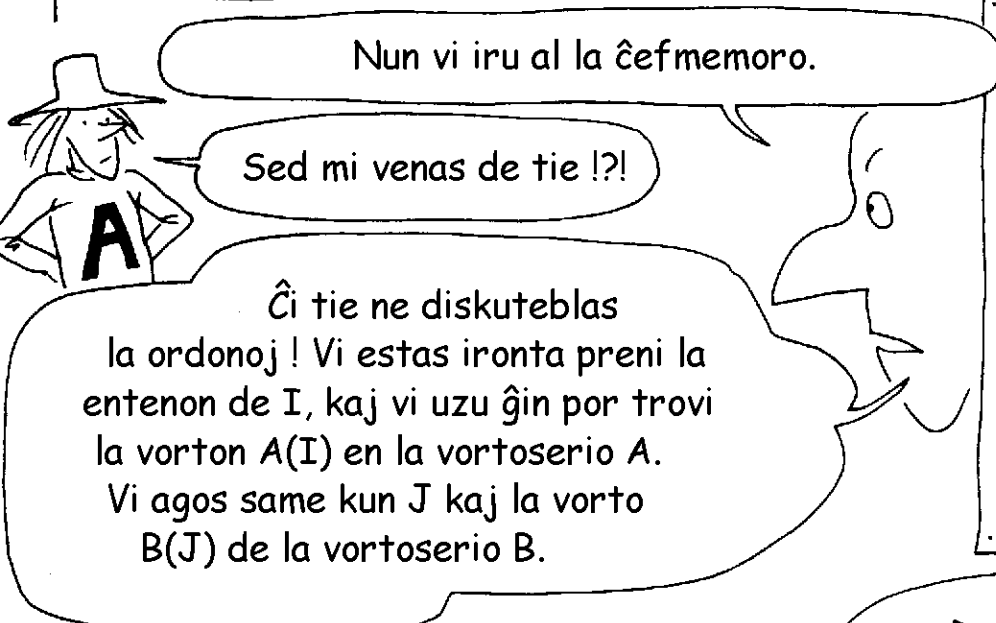
ESTAS
DEVIGA DECA
VESTMANIERO

Be .. Mi dezirus du nombrojn
I kaj J lotitaj inter 1 kaj 300.

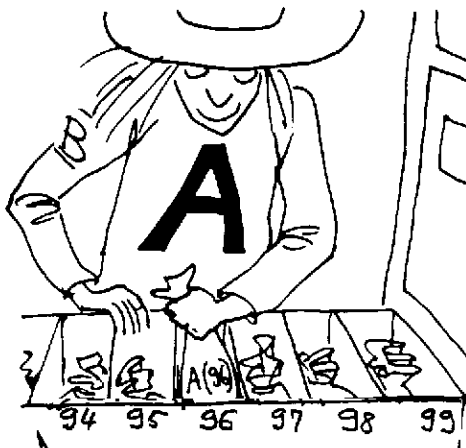
Antaŭ ol eniri bonvolu
surmeti tiun kravaton.

Aĥ ....
longharaj
hipioj

Hmm .... mi ege
bedaŭras, sed bestoj ne estas
permesitaj en ĉi lokon.

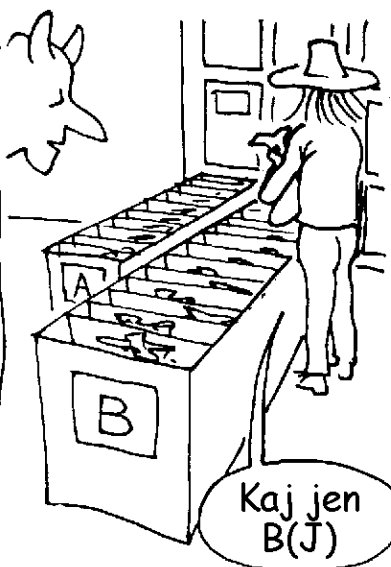

94, 95, ...
Ha jenas A(I)!

Kiel ĉe la I mi
aldonas por vi la
valoron klare legeble

Kaj jen
B(J)

Bone, kion mi
faros nun ?

Komando 6.
Vi iru tuj al la
kroĉoservo

La krkrstkio ?

Ĉiu operacio en komputilo estas mem ia malgranda programo. ADICIO kaj MULTIPLIKO, ekzemple, estas programoj jam konservitaj dekomence en la komputilo. Oni nomas tiujn strukturojn SUBPROGRAMOJ. Ankaŭ la KROĈO estas subprogramo, inter multaj aliaj disponeblaj en la maŝino. A(I) kaj B(J) estas ĉenoj el literoj. Tiu subprogramo kroĉas unu je la alia la du ĉenojn, farante el ili unu literovicon, do unu vorto kiun oni nomas simbole

$$M = A(I) + B(J).$$

Sed tie estas ankoraŭ
nenio alia ol poŝtukoj kun
aŭ sen nodo!

Tio kio estas ĝus sub via
hmm ... beko signifas KOSMO

Sed vi ja scias, ke ĈIO,
kio trainas ĉi tie estas
kodita duume, inkluzive
la literoj kaj vortoj.

B(J)

A(I)

Kaj en la sako B(J)
ni ricevas FOBIO.

Bone, sako
preta!

KROĈO

B(J)

A(I)

$M = A(I) + B(J)$

Bone, tio estas metenda
en memoro M

Superteda tiu
tienreenado !!

Ha lo ! BUFRO, komandoj 7 kaj 8,
vi presu la entenon de N kaj, samlinie,
spaceton kaj poste le entenon
de la memoro M.

Ho bele !
Mia programo rulas !

Bone.
Mi faras !

PRRRRRiiiiit

1 KOSMOFOBIO

• IMPRIMANTE •

PAPIER
STOP
TEST

KOSMOFOBIO ! Nu, 'stas amuze.
Mi devus trovi difinon por tiu vorto
nova, « ELPENSITA » de la komputilo.
Nu, ekzemple : "psika malsano de tiu,
kiu ne kapablas elporti la universon" !

Ĉe linio 10 ni havas SEA
BRANĈA ORDONO. Ĝi
estas bazita sur TESTO.
Se la enteno de la memoro N
(kiu rolas kiel ITERACIO-
NOMBRILO) superas 20,
tiam estas komandata ĉesi.
Ĉe la mala okazo la programo
ree sendas al la adreso 2 de la
komandovico, kaj reokazu la sama agaro, unu plia ITERACIO.

Kaj se ne estus testo ?

10
SE N>20
TIAM HALTI
ALIE IRI
AL 2)

Tiam vi havus SENKONDIĈA BRANĈA ORDONO.

Tio signifas, ke la programo
ITERACIUS senfine, replenumante
senfine la branĉon.

Memkompreneble ! Ĉar nenio estus antaŭvidita por ĝin ĉesigi.
Ĉi tie ni obeas al ordonoj sendiskute. La programo pri kiu nun temas
estis konceptita por doni 20 vortojn, tio estas por ĉesi aŭtomate post 20
iteracioj. La operacio « aldoni 1 al N » nomiĝas ALKREMENTO,
kaj ebligas roligi la memoron N kiel ITERACIONOMBRILO.
Sed dum ni babilaĉas, la mikrosekundoj pasas.

Jen kio okazas kiam oni
programas ne pensinte.

Mi nomos tiun programon
LA LOGOTRONO

17 KRONOTERAPIISTO :
Kuracisto, kiu opinias, ke
la tempo ĉion kuracas mem.
18 ELASTOLITO :
Resaltanta ŝtono
19 MIKOKLASTA :
Farita el pecoj de
rompitaĵoj fungoj

14 HEMIGAMA :
Iu, kiu estas
duone edziĝinta

KOMPUTILO posedas kompleksan kompletan de KOMANDOJ kaj vastan aron da subprogramoj danke al kiu oni povas kombini preskaŭ senliman nombron da programoj. La ekzemplo ĉi tie donita rilatas al TEKSTOPRILABORILO

Unuj opinias, ke naskiĝos iam en ĝi tio, kion oni jam nomas ARTEFARITA INTELIGENTO.

Tio helpas jam la homojn por ordigi rapide donitaĵojn, plenumi nombrajn kalkulojn.

Tiu komputilo instigis la imagpovon de Sofio. Ĝis nun la homo esti la mastro kaj gardisto de sia scio, kaj oni kutimis diri, ke « komputilo povas efektiviĝi nur la taskojn, kiujn oni instruis al ĝi, kaj NENION PLI ».

Sed baldaŭ, dotita per okuloj, oreloj, manoj, ĝi komuniĝos kun la ekstera mondo MEMSTARE, kaj profitos de siaj propraj spertoj, estante kapabla modifi siajn programojn, tio estas sian « pensmanieron », cele al igi ĝin pli efika kaj pli laŭcela.

Kaj tiam ni komencos havi problemojn

SCIENCA
GAZETO

FINANCIAL
TIMES

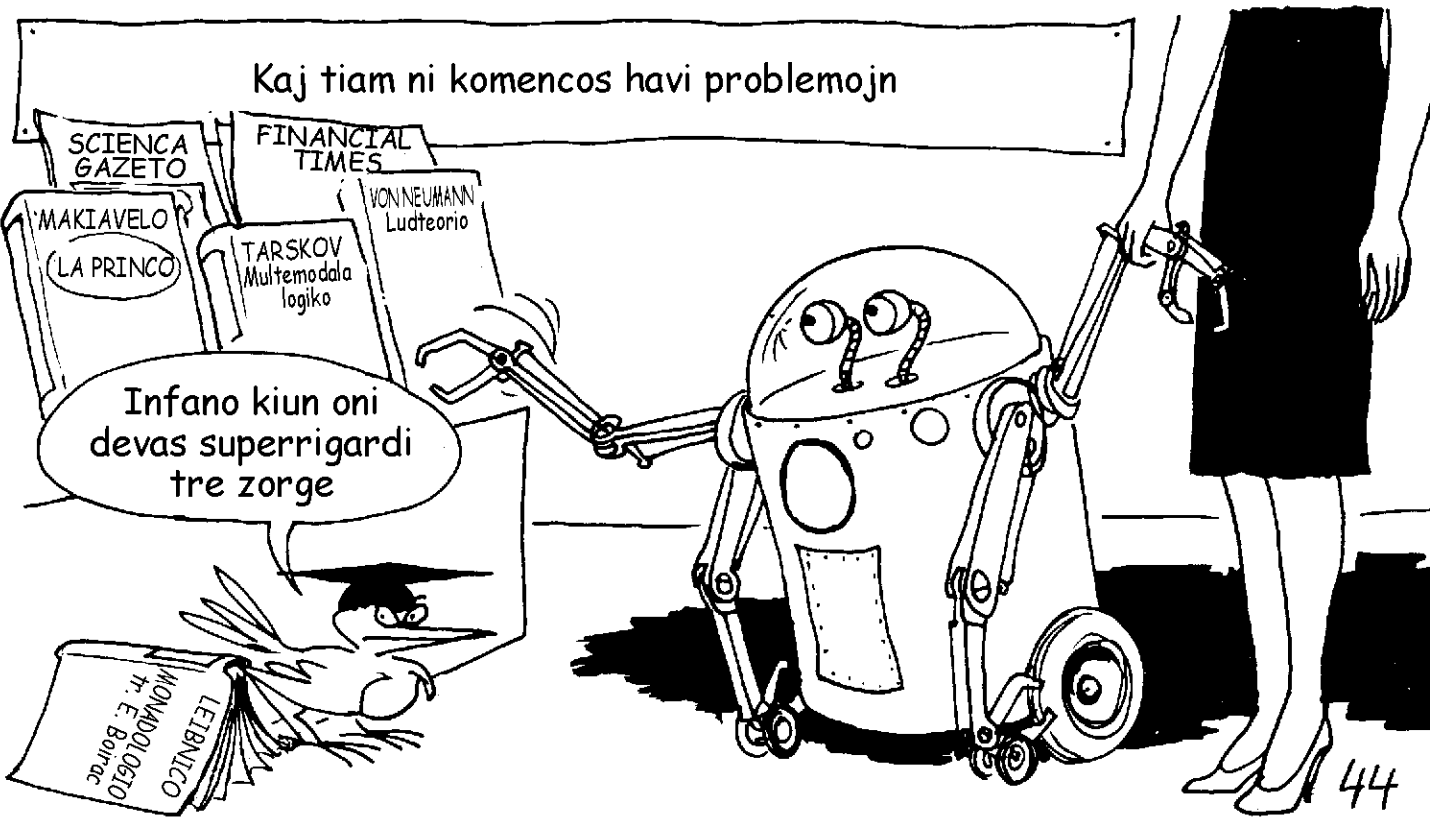
MAKIAVELO
(LA PRINCO)

TARSKOV
Multemodala
logiko

VON NEUMANN
Ludteorio

Infano kiun oni
devas superrigardi
tre zorge

LEIBNICO
MONADOLOGIO
Dr. E. Bolz
1692

HIPOLITO : fundamenta ŝtono
MEZOGRIFO : aparato por
skribi inter la linioj
ELASTOSAŬRO : Dinosauŝro
kiun oni povis plilongigi laŭvole
PODOKLASTA : farita el
pecoj da piedo
STATODINAMIKO : studo
pri la evoluo de la statoj,
kiuj ne ŝanĝas
PANSKAFO : veturilo por iri
ien ajn
EPISKODROMO : kurejo sur kiu
surteriĝas levitantaj episkopoj
PSEUDOPATO : Iu, kiu ne
vere malsanas
VERBIFAGO : Iu, kiu manĝas
siajn parolojn
BIBLIOSTATO : Librotenilo

LOGOTOMO : Por fari
tranĉaĵojn el siaj frazoj
PANMANIO : Manio pri ĉio
PIROTOPO : Fajrejo
MONOSKOPO : Malgranda
cilindro el iu ajn materialo
ebligante observi nur unu
objekto samtempe.
PANGAMIO : Emo geedziĝi
kun ĉiuj
PANFOBIO : Timo pri ĉio
TEOTOPO : Paradizo
LATEROGRADO : Iu, kiu paŝas
apud siaj piedoj
LOGOMETRO : ilo por mezuri
siajn parolojn

☛ Dum Sofio kontinuas amuziĝi, aferoj komencas fuŝiĝi ene de la komputilo ...

Neniam da respondo !
Se ni ne faros ion ĉio kaputiĝos !

Kio okazas ?

ERARO

Mi esperas,
ke ili ne denove faris
stultaĵojn. Mi devintus
neniam lasi ilin solaj.

ANSELMO !

ERARO

Malaperintaj ! ...
Dio volu ke !...

Ha lo ! La ĉefmemoro, kion vi diras !?!
nesufiĉa memorkapacito ! Diable !

Ha lo, haltigu ĉion,
ĉu vi aŭdas ? ĈION !

Neniam vidis
tian ĥaason !

Tirezio, nia heliko,
kie ĝi estas ?

Ĝi estis kun ni
antaŭ nelonge

Vi devus gardi ĝin,
vian kunulon !

Ni devas trovi ĝin,
kaj rapide, se ne, ĝi riskas nin
kaputigi la tutan SISTEMON.

Se ĝi pasis tra la SIGNUMOŜANĜO, kiel ni retrovos ĝin ?
Ĝi eble estos ŝanĝinta je sekso !

Tio estus negranda
problemo, helikoj estas
ambaŭseksaj.

Tom rapide
ni estas trafontaj
en akcidenton !

Anselmo kaj Megabito veturas je infera rapideco
por serĉi Tirezion.

... aŭ ĝi estas ĉe
la trigonometrio ! Trianguladita !
Kia ni retrovos ĝin ?

Mi min demandas
kiel ja povas aspekti
kosinuso de heliko ...

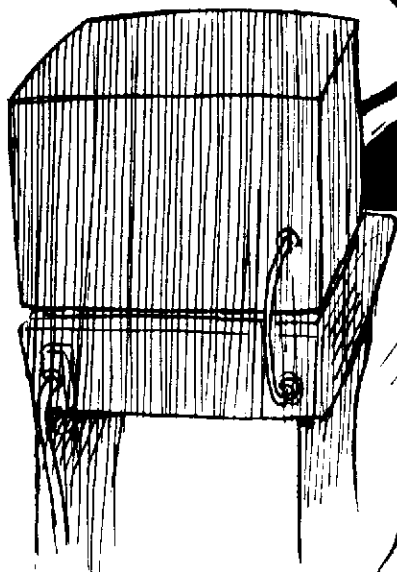

'stas facile ŝerci.
Kaj se al vi tio okazus?

Kia premsonĝo.

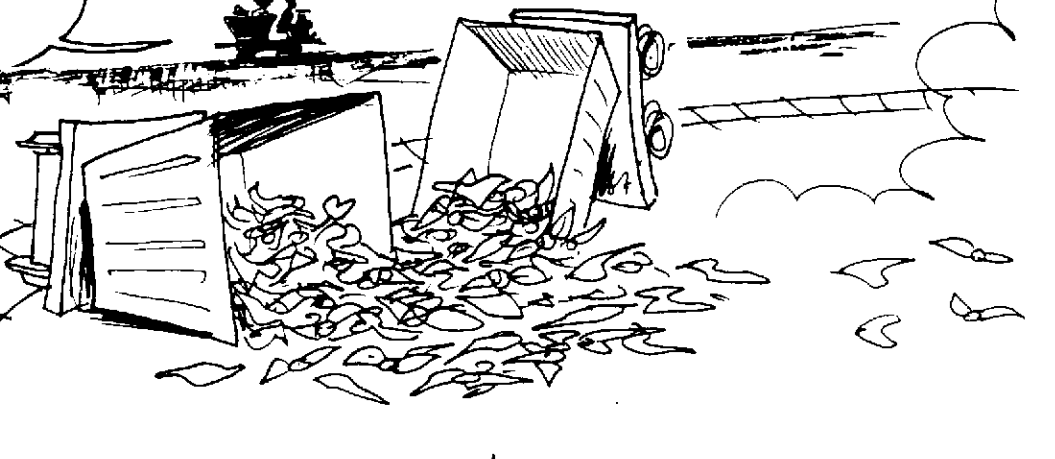

Tio estas ece
Aiselman-Lanturlupaĵoj,
certas !

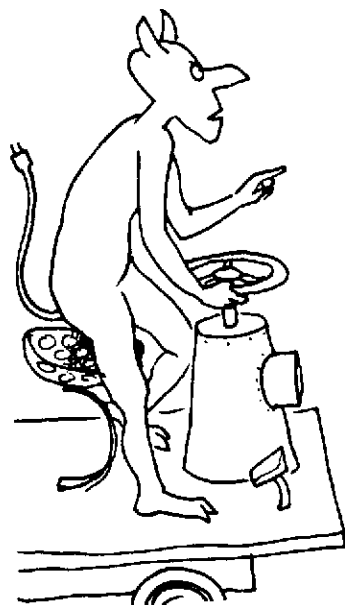
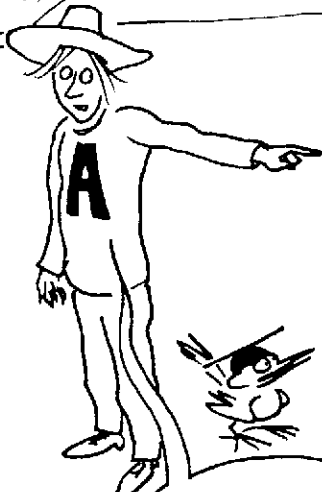

Neniom plu da duboj,
il estas ene ...

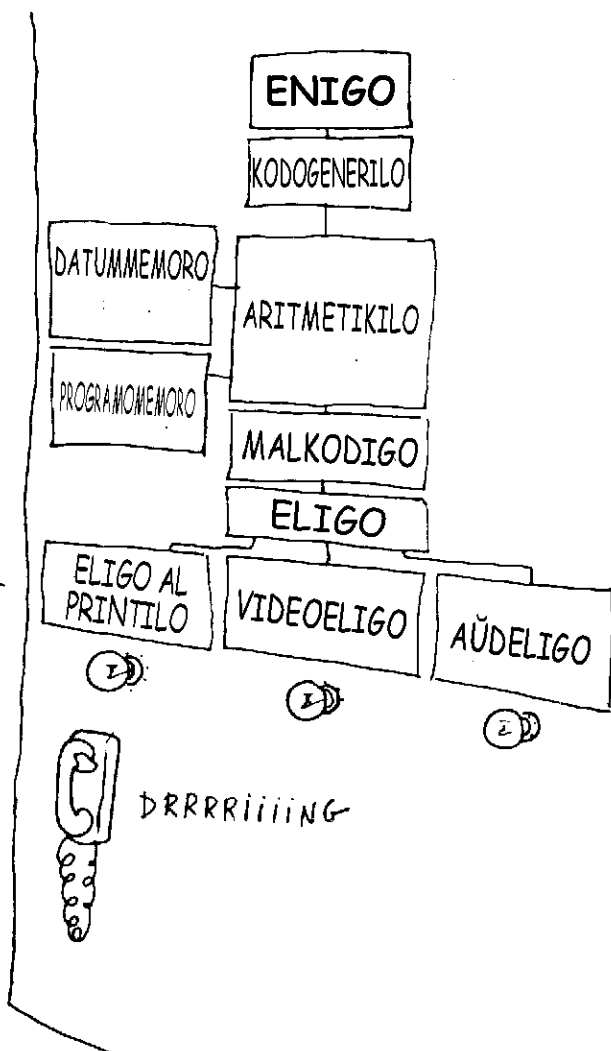
Kia fuŝaĵo !

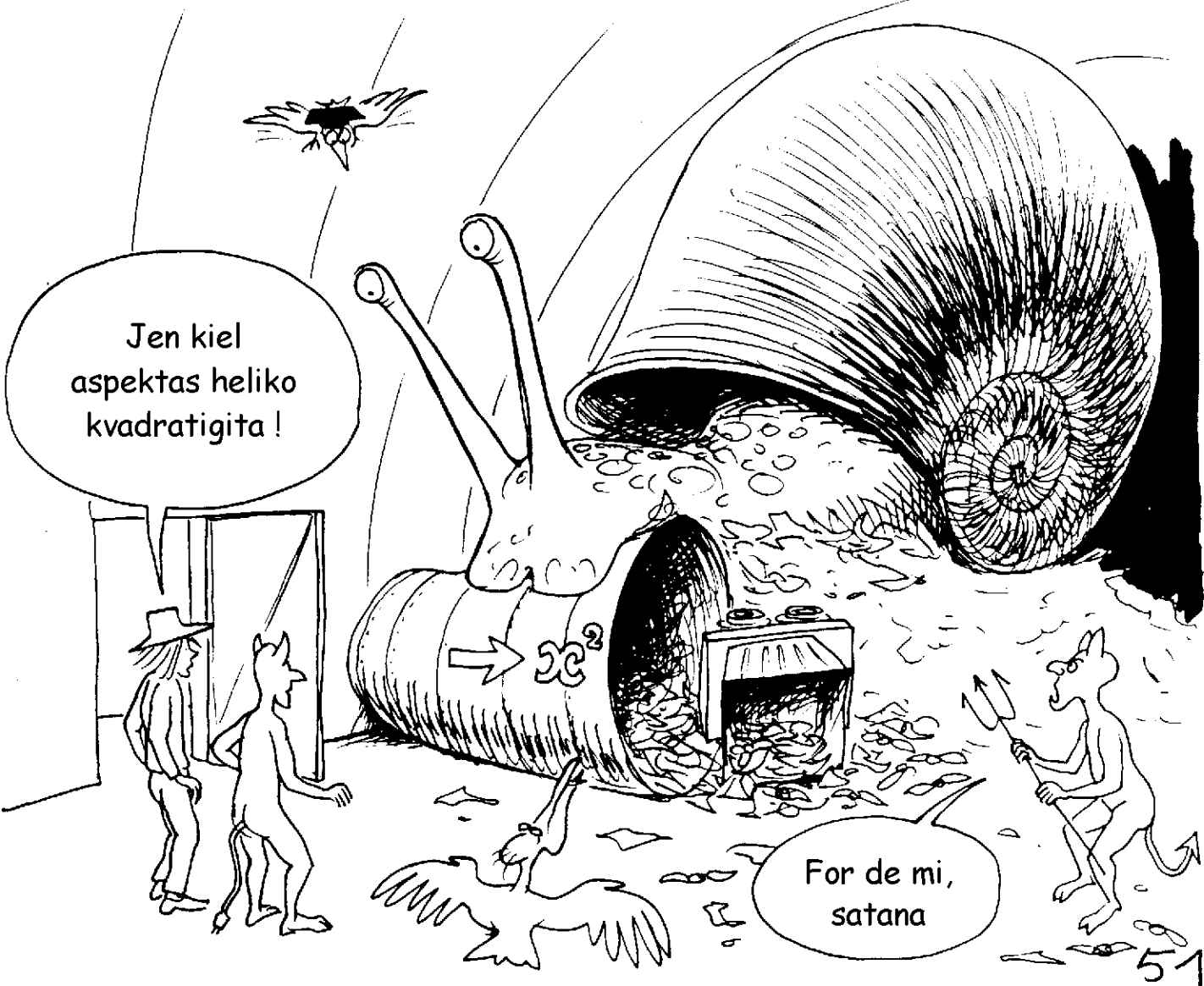

Jen la mapo de la stablo.
Ni provu eltrovi la lokiĝon
de via heliko

La telefono
sonoras ! ...

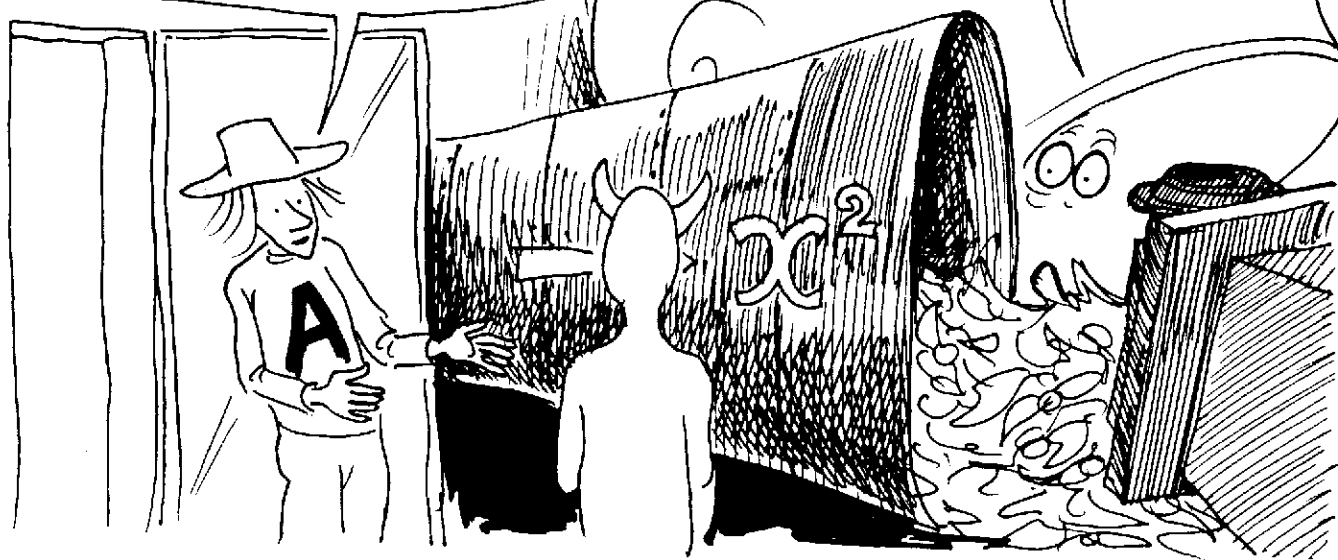
Ĉesu turmenteti ĝin,
tio helpas al nenio. Vi estas
ĝin timigontaj, kaj fino !

Kaj nur dio
scias tion, kion kapablas
heliko ektimigita !?

Ĝi povus iĝi
furioza kaj eksturmi.

Certas, ke ĝi neniam
povos pasi tra la pordo

Mi !

Mi vidas nur unu solvon :
ni devas kalkuli ĝian
kvadratan radikon.

Tio estas ?

Ĝi devas refari
la vojon inverse

Trankviliĝu
Tirezo, ni estas
eligontaj vin
el tie.

Hot !
Tirezio, hot !

Mi !

Diabla maŝino !

Iru iru
brava besto !!

KVADRATIGO

Mi volas elen!

Jen!
tio rulis glate.

Nu, en tia okazo,
la ununura afero farebla estas
remeti la memorojn je nul.

VIŜI
MEMOROJN

KLOK!

Kiel absurde!

Ĉu ili scias tion,
kion ili volas?

Ĉiuj tiuj poŝtukoj
por malnodi ...

VIŜI
MEMOROJN

Kion vi faras ??

Ni ricevis ordonojn
de la superaj instancoj ...

Kion ŝi faraĉas
tie supre ?

Pri kiu
vi parolas ?

Nu, Sofio !

Sofio ?
Ĉu tio estas nova sekcio ?

Ne, Sofio estas ...

... ho, fek ! Tio estus tro komplika klarigi al vi

Aj aj aj,
kia laco
subite !

Kio okazas al vi ?

Vi havas
la okulojn ruĝaj.

Nenio. Mi konjekteble
estas iom elĉerpita

Neniom mirige.
Tiom rapide klopodante plenumi
la laboron !

Nu, ni resumu iom. Komputilo estas precipe ia ENELIGA SISTEMO. La valoroj, kiuj ajn ili estu, eniras per ekstremo, kaj eliras per la alia. ĈIO estas kodita DUUME, ĉar viaj kolegoj scipovas nombri nur ĝis 1.

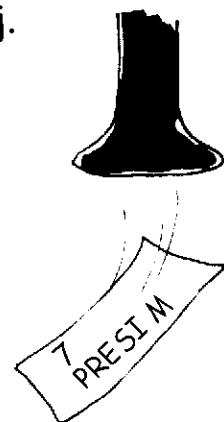
Per « enigoj » oni celas cifer- aŭ liter-ĉenojn, kiujn oni povas tajpi per la klavaro. Ĉe la DIALOGA REĜIMO la KOMANDOJ estas tajpataj per la klavaro realtempe de la UZANTO. Tiujn komandojn la komputilo plenumas tuj (Paĝoj 15-30).

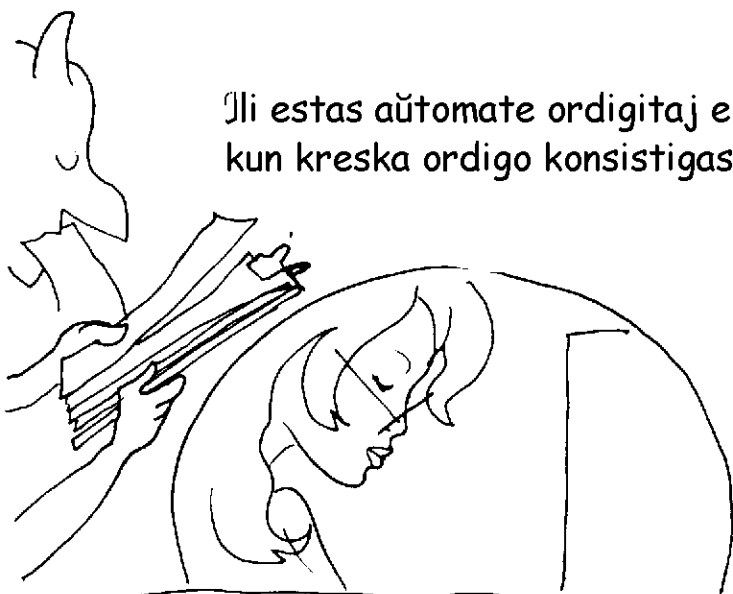

La laboro estas plenumita en PROCEZILOJ ege specialigitaj, kiuj pritraktas tiujn valorojn koditaj per duomo (la poŝtukoj) kaj okazas senĉesa tienreeniro (BUSO) kun enmemorigo de la peraj rezultoj.

Kiam la komandojn antaŭas numero, la komputilo scias aŭtomate, ke temas pri PLENUMEBLA DOSIERO, komandoj plenumendaj poste. Ili estas do konservitaj en la PROGRAMMEMORO;

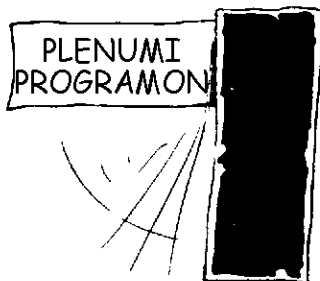

Ili estas aŭtomate ordigitaj en la maŝino, kaj tiu komandovico kun kreska ordigo konsistigas tion, kion oni nomas PROGRAMO.

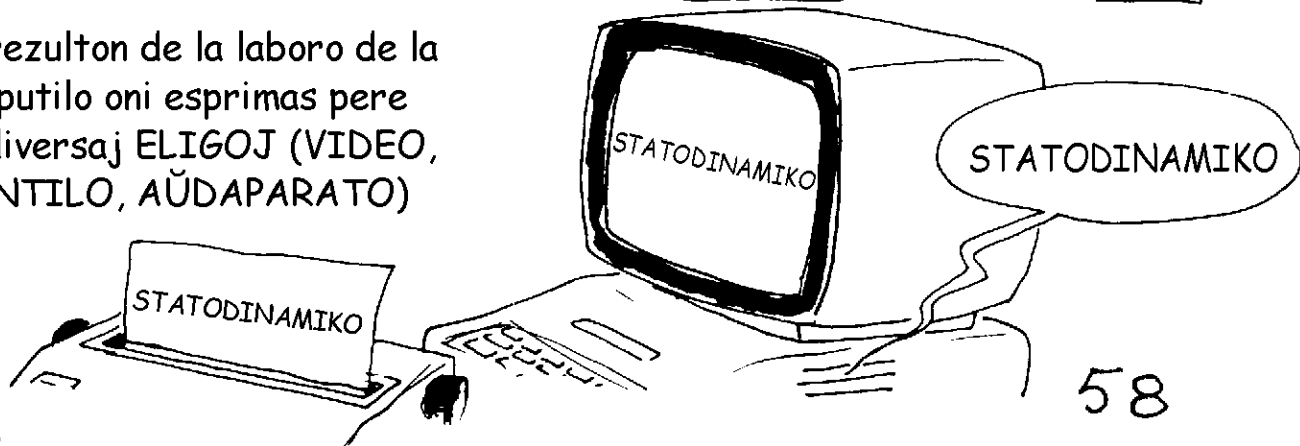

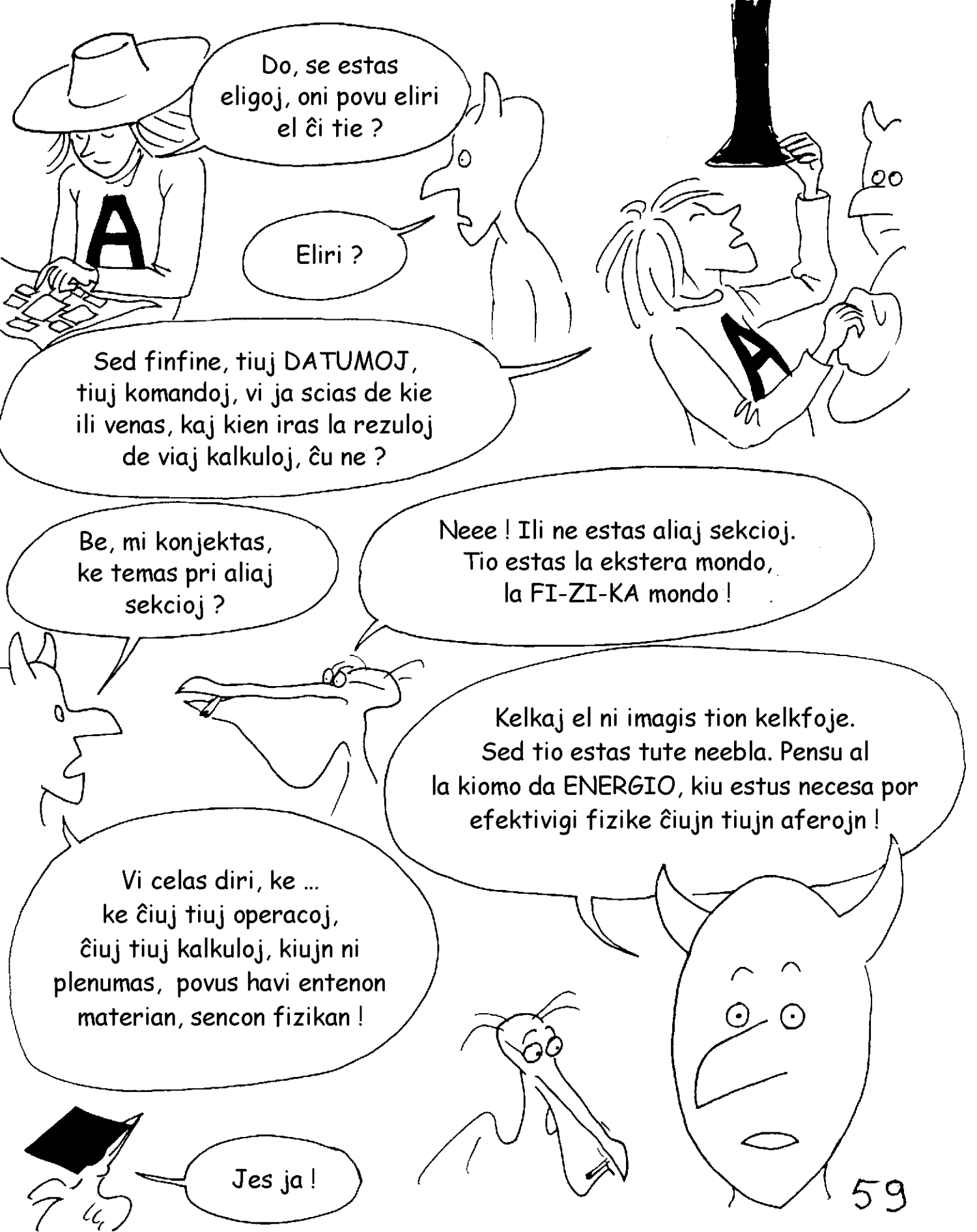
Speciala ordono, tajpata ĉe la klavaro, startigas la efektivigon de tiu programita tasko. Tion oni nomas LANĈI PROGRAMON.

En la realo la komandojn oni ne skribas kiel sur la paĝo 37. Ili estas tradukitaj en PROGRAMLINGVO speciala, propra je ĉiu komputilspeco.

La rezulton de la laboro de la komputilo oni esprimas pere de diversaj ELIGOJ (VIDEO, PRINTILO, AŬDAPARATO)

Do, se estas
eligoj, oni povu eliri
el ĉi tie ?

Eliri ?

Sed finfine, tiuj DATUMOJ,
tiuj komandoj, vi ja scias de kie
ili venas, kaj kien iras la rezultoj
de viaj kalkuloj, ĉu ne ?

Be, mi konjektas,
ke temas pri aliaj
sekcioj ?

Neee ! Ili ne estas aliaj sekcioj.
Tio estas la ekstera mondo,
la FI-ZI-KA mondo !

Kelkaj el ni imagis tion kelkfoje.
Sed tio estas tute neebla. Pensu al
la kiomo da ENERĜIO, kiu estus necesa por
efektivigi fizike ĉiujn tiujn aferojn !

Vi celas diri, ke ...
ke ĉiuj tiuj operacoj,
ĉiuj tiuj kalkuloj, kiujn ni
plenumas, povus havi entenon
materian, sencon fizikan !

Jes ja !

Vi funkcias ĉi tie kun kurentoj ridindaj, kies skalo estas la milono de ampero!

Cent amperoj ... tio estas diableca! ...

Vi volas kredigi halanĝojn al mi?

Pensu, ke en la EKSTERO simpla strartigilo de aŭtomobilo elpuŝas pli ol cent amperoj...

Por eliri mi komencas taksi ĉi vojon ne konvena.

Tien.

Kien vi metas viajn kalkulorezultojn

HMMM!

Tirezio!
Sufiĉe da facilanimaĵoj
por hodiaŭ.

Eniri tien ... oj!

Mi volas
eliri!

MALKODIGO

Ni havas enigon!

Vokas Sofio al ni

Rapide!

ANSELMO?

Ha lo, ĉu vi havas
memorĉelon kies adreso estas:
A-N-S-E-L-M-O?

!LMO?

Sed aŭskultu
ŝtipkapulo Anselmo
estas MI!

Ha lo, ĉefmemoro.
Ni havas nenion je
tiu adreso.

Sed mi diris al vi, ke
ANSELMO estas MI !!!

Jes ... kompreneble ...
sed vi komprenu ... la ordono ...
pardonu

Mi devos elturniĝi mem !!!

Kiam endas iri, endas iri !

Kial vi nervoziĝas ?
ne nervoziĝas mi !!!

Hmm
Mi poste retelefonos al vi ...
nun estas iu en mia
laborĉambro

HOP !!!

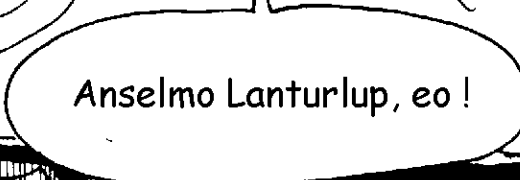
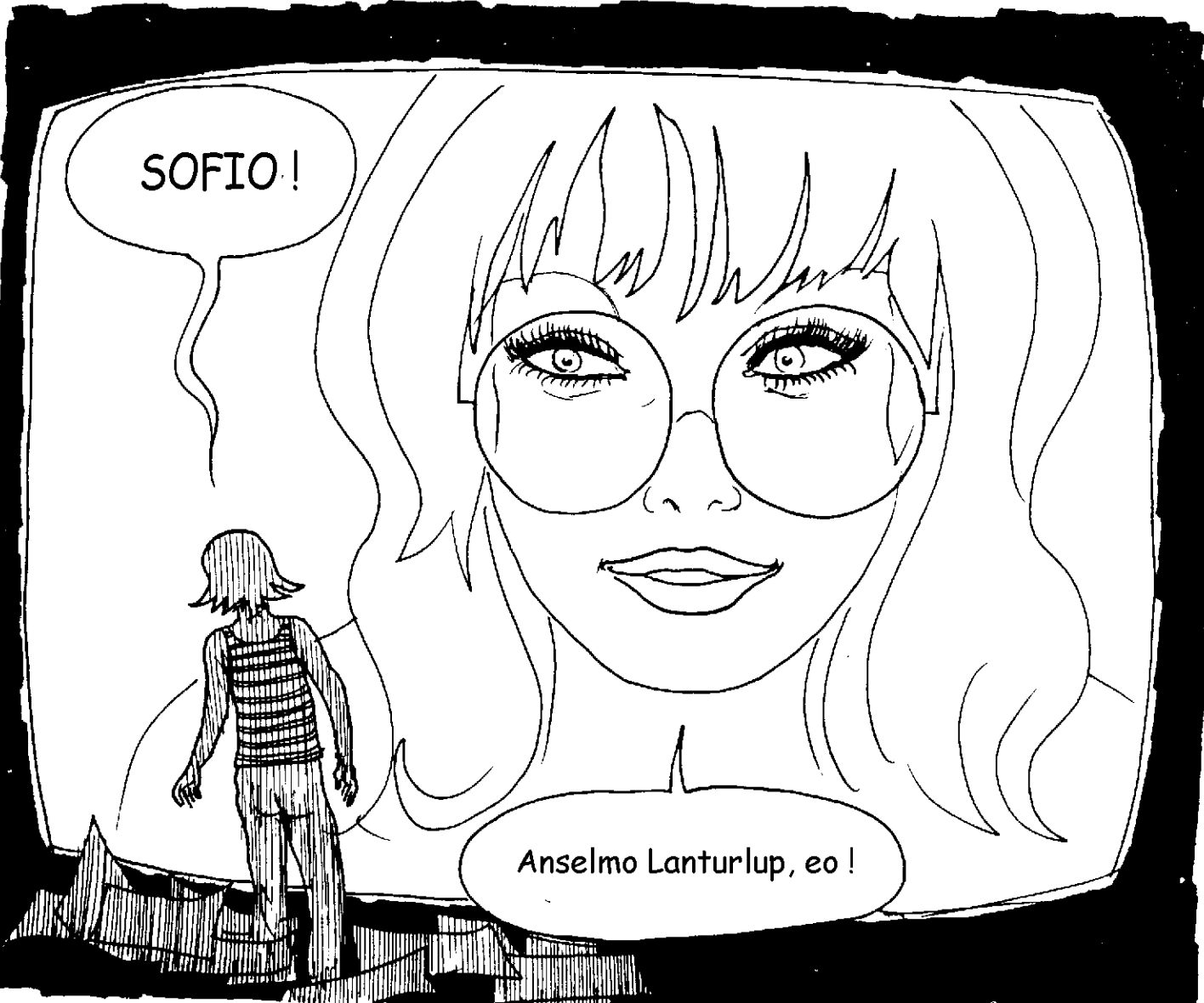
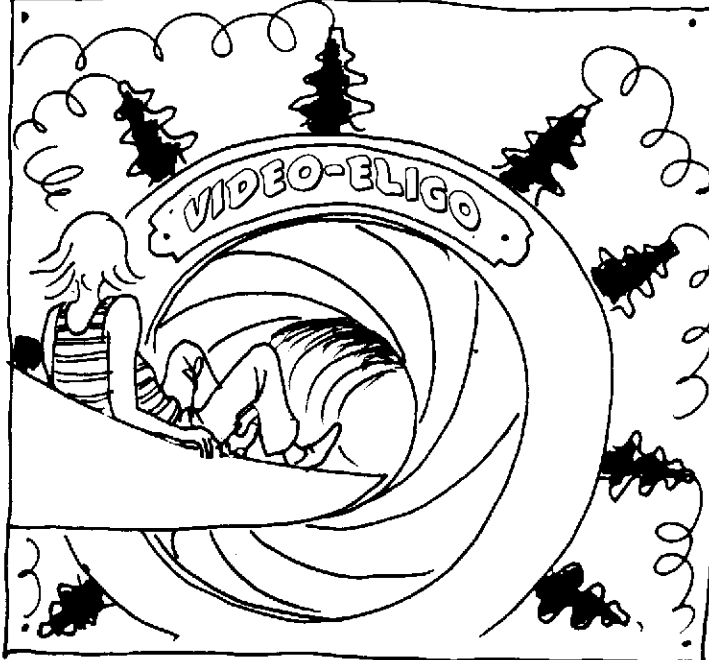
GARGL!

Ha kia stulta ideo fari kalkulojn
ĝuste en tiu momento!

Feliĉas
mi revidi
vin bonfarta.
Sed estas neeble
vin elirigi tra tiu
videoekrano,
tio estas teĥnike
nefarebla.

Kien vi metis
la uzinstrucian libron ?

La libro ?

Mi serĉis ĝin ĉie

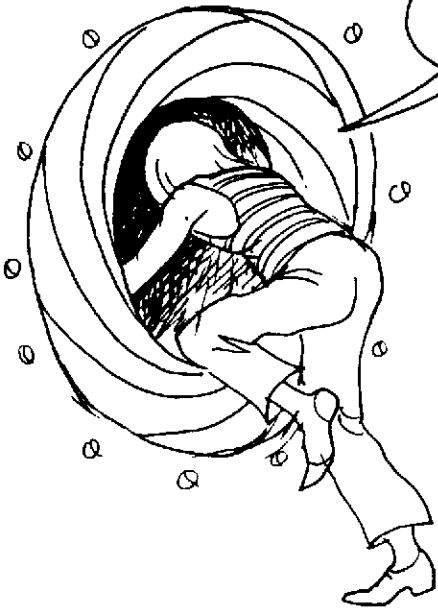

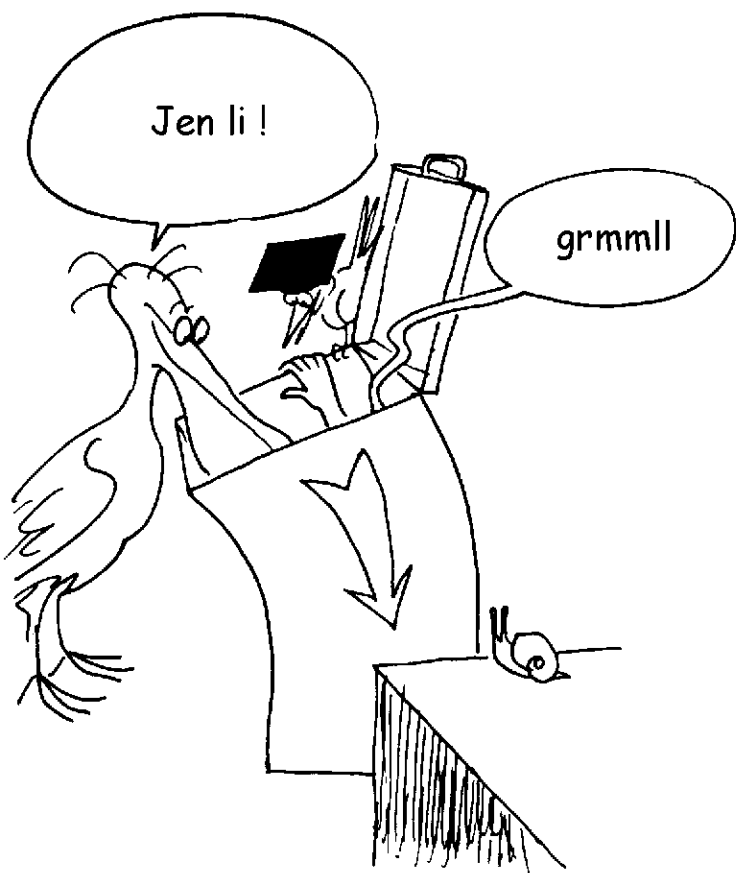
Mi konjektas, ke ĝi estis transportita en la komputilon samtempe kiel ni, kiam mi tajpis la komandon **ABRAKADABRO**.

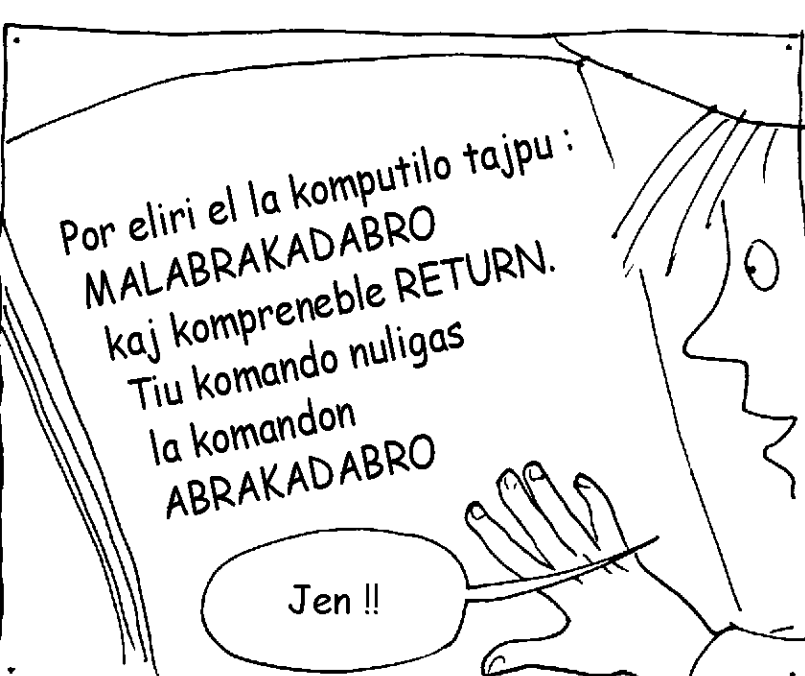
Mi malscias, kiu estas la komando, kiu ebligas vin elirigi el tie. Ĝi devas esti en la instrukciolibro. Vi devas ĝin trovi.

Bone!

Por eliri el la komputilo tajpu :
MALABRAKADABRO
kaj kompreneble RETURN.
Tiu komando nuligas
la komandon
ABRAKADABRO

Jen !!

Ĉu mi rajtas sendi
eligomesaĝon ?

Nu, ni havas aŭdinterfacon,
kiu povas taŭgi.

Sofio vi devas
tajpi la komandon
MALABRAKADABRO

En ordo !

Kaj, kompreneble,
RETURN.

Ĉu vi volas veni kun ni ?

Kun vi ?
Mi ... eksteren ?!
be ...

Vi sciu, ĉi tie,
tio estas iel mia
tuta vivo.

Kalkuli la mortigefika dozo da polvo de malriĉigita uranio

Cetere al ni foje oni demandas fari certajn kalkulojn

Kalkulo de la sojla maso por memtena fisia reakcio
Karakteriza tempo

Efiko al la historioj

Tempo de diseco

Raketotrajektorio

Sliparo de eblaj ribeluloj

Kaj de nun, ke vi konvinkis min,
ke ĉio tio povas havi fizikan ekziston, mi demandas min,
ĉu tiu mondo ekstera estas pli bona ol la nia ...

Mi konsentas ke ...

Haĝg!
Terure!

BLAT'!

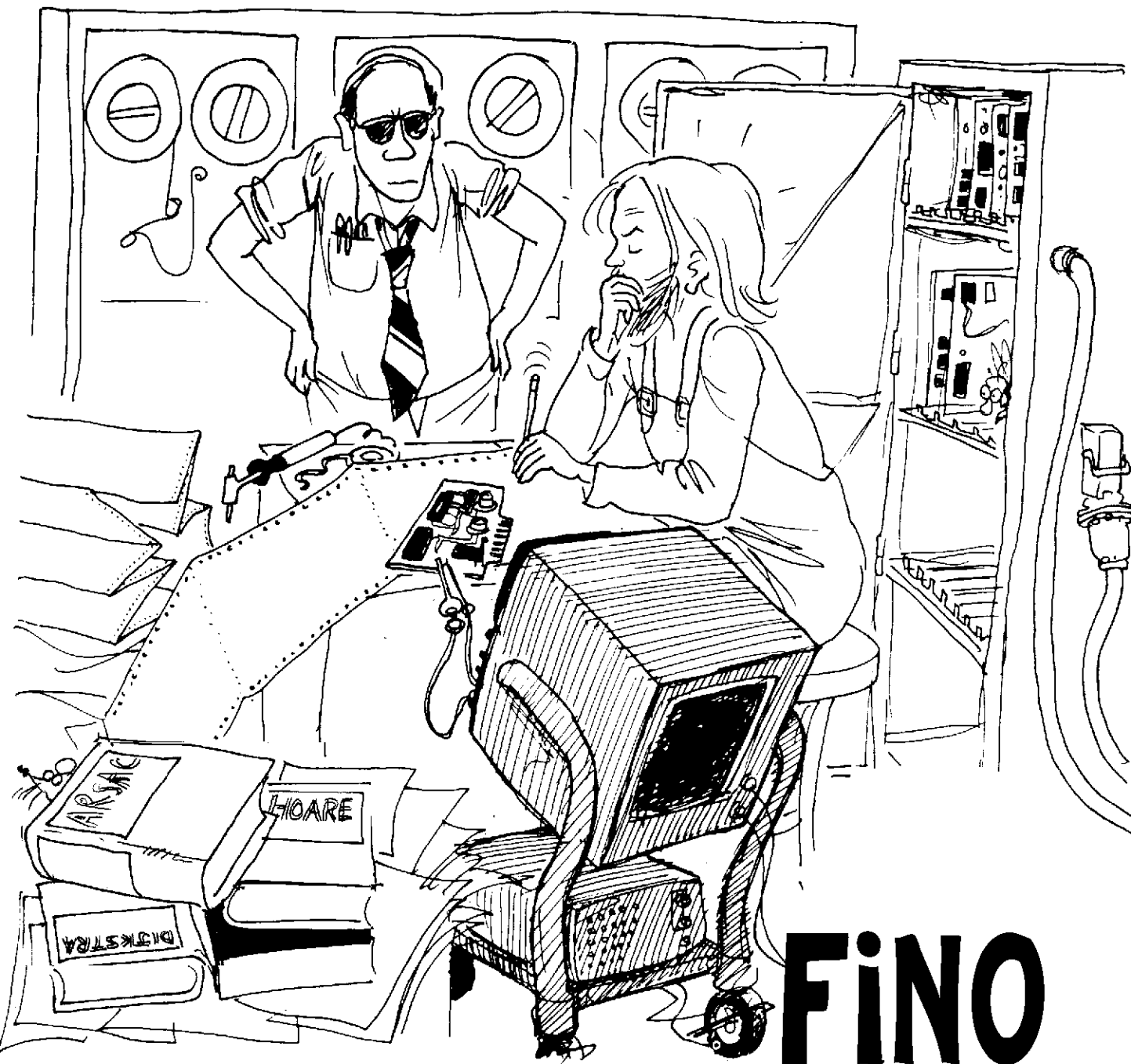
Malbenitaj
CIMOJ!

Ho Anselmo,
mi 'stis tiom maltrankvila

mi!

Ĉed post tiu tago la komputilo de la stablo paneadas
neklarigeble, kaj neniu fakisto scipovis trovi la rimedon.
Eble la kaŭzo estas la ŝuo de Anselmo Lanturlup,
kiu restis blokata ie...

FINO

